

MONITORING EU europoslance Hynka Fajmona

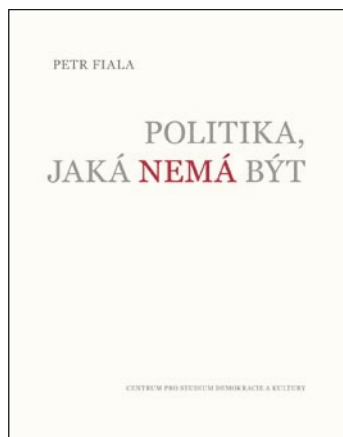
ČERVEN 2010

ONDŘEJ KRUTÍLEK, PETRA KUCHYŇKOVÁ, IVETA FRÍZLOVÁ

CENTRUM PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY

BRNO, ČERVEN 2010

PETR FIALA

Politika, jaká nemá být

„Možná máte také pocit, že s politikou není něco v pořádku. Nemluvím ovšem k těm z vás, kteří jste takový dojem měli vždy a politiku považujete za špatnou, nezajímavou a nepotřebnou. Hluboce se mýlíte, samozřejmě, vždyť politika je nezbytná součást života společnosti, je důležitá a může a má být dobrá. Kdybych si myslel něco jiného, jistě bych o ní nenapsal tolik textů. Pokud jste ale přesvědčeni o důležitosti politiky, zajímá vás její kvalita, jen máte pocit, že se v poslední době nějak „pokazila“, že je jiná a že se v ní a jejím prostřednictvím neřeší ty problémy, které jsou podstatné, že je stále obtížnější věřit nějaké straně, že opravdu udělá to, co slibuje, že jsou politici jaksi horší než dříve, že jde mnohem více o konkrétní ekonomické zájmy než o hledání řešení, jež je dobré pro společnost, že je v politice najednou nějak moc nevěle, byrokracie, korupce a nenávisti – pak vás zvuk četbě této knihy.“

autor v úvodu knihy

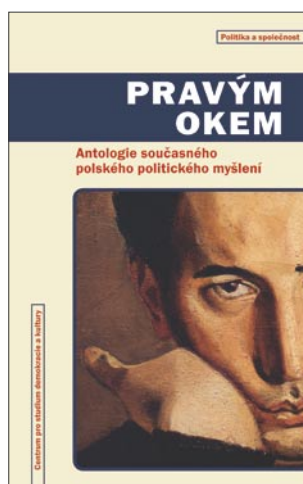
Brož., 164 str., 175 Kč

DAN DINER

Porozumět dvacátému století

Knihy podává univerzální výklad dějinných událostí, které se odehrály v „krátkém“, ale na změny bohatém dvacátém století (1914–1989). Dan Diner nevrší jen nová fakta, ale předkládá originální interpretace důležitých událostí a odhaluje doposud skryté souvislosti, které spoluvytvářely dramatické dějinné příběhy. Kniha pojednává o základních tendencích minulého století, k nimž patří zejména ideologizace politiky, převratné účinky nového způsobu vedení boje v obou světových válkách a rostoucí vliv USA. Vysvětluje též rozhodující děje dvacátého století a jejich následky: intervenční války, pokusy o revoluční uchopení moci, úpadek demokratické politiky, masové vraždění, pogromy a genocidy, národní socialismus a stalinismus, studenou válku jako období neutralizace konfliktu velmocí a v neposlední řadě též proces dekolonizace a evropské integrace. Předností publikace je zasazení interpretace do širšího rámce moderních dějin od sklonku 18. století, důraz na nově chápané politicko-kulturní dějiny a především schopnost autora přemýšlet o vztazích mezi pamětí, stereotypy historického výkladu a naší možností porozumět dějinám.

Váz., 220 str., 298 Kč

MACIEJ RUCZAJ, MACIEJ SZYMANOWSKI (EDS.)

Pravým okem

Antologie současného polského politického myšlení

Po roce 1989 „jsme chtěli vstoupit do postmoderního ráje, jehož brány byly před námi tak dlouho uzavřeny. Chtěli jsme se přitulit k matce Evropě..., být bezstarostnými, šťastnými obyvateli Venuše, planety, kde budeme osvobozeni od tíhy zodpovědnosti za vlastní budoucnost.“ Antologie *Pravým okem* je záznamem procesu dekonstrukce této iluze a zpochybnění dogmat prvních let éry transformace v Polsku, ale i v celé střední Evropě.

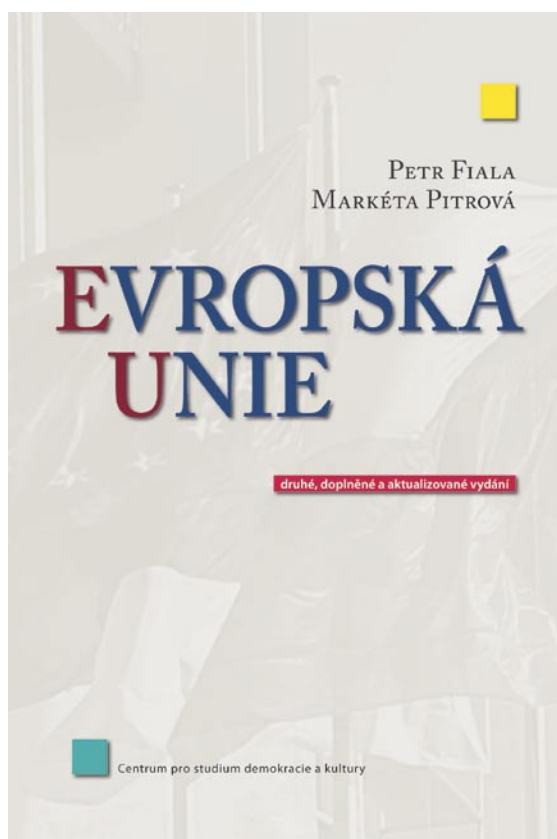
Musíme se vzdát vlastních politických a kulturních tradic, abychom se stali pravými Evropany? I když se chceme dívat vpřed, proč musíme nutně zapomenout na minulost? Znamená evropská integrace, že mizí zodpovědnost za vlastní státnost? Tyto otázky si kladou nejvýznamnější polští konzervativní a konzervativně-liberální komentátoři a publicisté. Jejich hlas je v Polsku posledních let stále více slyšet: „sémantická revoluce“ ve veřejné debatě, jejímiž strůjci byli autoři textů této antologie, je jedním ze zdrojů pádu post-komunistické levice a zdrcující převahy pravicové a středo-pravicové orientace na polské politické scéně od roku 2005. Platnost jejich úvah však není omezena pouze na polské prostředí: tyto texty mají za úkol provokovat a vybízet k zamýšlení i nad dilematy české a světové politiky. V zahraničí je současné Polsko často vnímáno jednostranně – očima levicově-liberálních elit. Podívejte se na ně nyní „pravým okem“.

Brož., 204 str., 249 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

DOPORUČENÁ PUBLIKACE CDK

PETR FIALA, MARKÉTA PITROVÁ

Evropská unie

Nejprodávanejší a nejkomplexnější publikace o Evropské unii v České republice, její první vydání nechybí v žádné z odborných knihoven. Autoři – renomovaní badatelé v oblasti evropské politiky – seznamují čtenáře s historií evropského integračního procesu, s vývojem, současnou podobou a funkcemi jednotlivých evropských institucí a s tím, ve kterých oblastech (politikách) a jakým způsobem Evropská unie působí. Kniha je zdařilou kombinací politologické analýzy a velkého množství informací. Formou srozumitelně napsaného a přehledně členěného textu nabízí kvalitního průvodce problematikou Evropské unie. Publikace nyní vychází ve druhém, aktualizovaném, výrazně doplněném a přepracovaném vydání. Zahrnuje události až do roku 2008 a čtenáři v něm rovněž naleznou řadu nových dat, grafů a tabulek, a navíc praktický jmenný a předmětový rejstřík. Kniha je určena nejen odborníkům, vysokoškolským studentům a profesionálům zabývajícím se z různých hledisek evropskou integrací, ale také širší veřejnosti, která má zájem získat co nejvíce kvalifikovaných informací o Evropské unii.

Vázané, formát B5, 808 stran, 798 Kč

DRUHÉ, DOPLNĚNÉ A AKTUALIZOVANÉ VYDÁNÍ

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

Navštivte internetové stránky
www.fajmon.eu

HYNEK FAJMON

POSLANEC EVROPSKÉHO PARLAMENTU ZA ODS

PROFILY AUTORŮ

Ondřej Krutílek

Analytik legislativy Evropské unie a šéfredaktor Revue Politika (www.revuepolitika.cz). Absolvent politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Autor řady odborných i publicistických textů, příležitostný přispěvatel časopisů Reflex, Týden a Finmag.

Petra Kuchyňková

Analytička legislativy Evropské unie a asistentka na Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Absolventka politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Zabývá se aktuálním děním v Evropské unii, společnou zemědělskou politikou a východní dimenzí vnější politiky Evropské unie. K oblastem jejího odborného zájmu náleží též otázky současné ruské zahraniční politiky a vztahů Rusko – EU.

Iveta Frízlová

Analytička legislativy Evropské unie a koordinátorka projektů Centra pro studium demokracie a kultury. Absolventka anglistiky a evropských studií na Filozofické fakultě, resp. Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity.

OBSAH

STALO SE...	6	Vnější vztahy	20
PŘEHLED DĚNÍ ČERVEN 2010	8	Summit EU–Rusko přinesl partnerství pro modernizaci	20
Daně	8	Vnitřní trh	23
Rada podpořila boj proti podvodům s DPH	8	EP podporuje propojení obchodních rejstříků	23
ČR odmítla novou bankovní daň	8	Komise zpřísňuje regulaci ratingových agentur	23
Doprava	9	Rada dospěla ke shodě, jak v EU snižovat chudobu	24
TRAN: práva cestujících autobusy musí být posílána	9	Rada se shodla na pravidlech poskytování přeshraniční zdravotní péče	25
Komise předloží revizi tzv. prvního železničního balíku	10	Komise otevřela debatu o působení EU v oblasti veřejných služeb	26
EP: Pracovní doba řidičů musí být maximálně 48hodinová	10	Komise zahájila veřejné konzultace k problematice derivátů, krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání	26
Hospodářská a měnová unie	11	Zaměstnanost a sociální věci	27
Rada schválila konkrétní podobu záchranného fondu	11	Rada podpořila vyšší stupeň ochrany matek-OSVČ	27
EP schválil zprávu týkající se vstupu Estonska do eurozóny	11	Komise zahájila druhé kolo konzultací k revizi směrnice o pracovní době	28
Evropská rada potvrdila zpřísnění Paktu stability a růstu	12	Zemědělství	28
EP schválil posílení kontrolních pravomocí Eurostatu	13	Členské státy a EP prezentují pozice k reformě SZP po roce 2013	28
Institucionální záležitosti	14	Životní prostředí	31
Rada: Přezkoumání přípustnosti evropské občanské iniciativy bude probíhat dříve	14	ENVI: směrnice o elektrických a elektronických zařízeních musí být přísnější	31
Bylo dosaženo politické dohody o Evropské službě pro vnější činnost	15	Rada se opět neshodla na omezení emisí CO ₂ z lehkých užitkových vozů	31
Belgie představila priority svého předsednictví	16	PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP	33
Justice a vnitro	17	KALENDÁŘ NA ČERVENEC A SRPEN 2010	34
Rada schválila posílenou spolupráci v oblasti rozvodového práva s přeshraničním prvkem	17	SEZNAM ZKRATEK	35
Rozšiřování	18	SLOVNÍČEK	37
Slovinsko hlasovalo o řešení hraničního sporu s Chorvatskem, Island dostal zelenou	18	SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR	41
Spotřebitelé	18		
IMCO debatoval o právech spotřebitelů	18		
Rada: Jednání o farmaceutickém balíku pokračují	19		
EP: Nutriční hodnota v podobě „semaforu“ na obalech potravin nebude	20		

STALO SE...

Výbor TRAN přijal 1. 6. 2010 zprávu Antonia Canciana týkající se posílení práv cestujících autobusy (více v příspěvku **TRAN: práva cestujících autobusy musí být posílena**).

Komise 2. 6. 2010 navrhla zpřísnění nedávno přijatého nařízení č. 1060/2009, jež se týká regulace působení ratingových agentur v EU (více v příspěvku **Komise zpřísnuje regulaci ratingových agentur**).

Výbor ENVI 3. 6. 2010 odsouhlasil zpřísnění směrnice č. 2002/95 o omezení používání nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních (tzv. RoHS Directive). 22. 6. 2010 přijal i zprávu Karl-Heinze Florenze k revizi směrnice č. 2002/96 o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (tzv. WEEE Directive) (více v příspěvku **ENVI: směrnice o elektrických a elektronických zařízeních musí být přísnější**).

Rada se ve spolupráci s Komisí 4. 6. 2010 shodla na tom, že v oblasti justice a vnitra bude vůbec poprvé v historii EU použit mechanismus tzv. posílené spolupráce. Konkrétní oblastí, v níž má být mechanismus použit, je usnadnění rozvodové procedury manželů různých národností (více v příspěvku **Rada schválila posílenou spolupráci v oblasti rozvodového práva s přeshraničním prvkem**).

Rada se 7. 6. 2010 shodla, jak realizovat kontroverzní cíl na snížení počtu Evropanů trpících chudobou o 20 mil. do roku 2020 (více v příspěvku **Rada dospěla ke shodě, jak v EU snižovat chudobu**).

Rada 7. 6. 2010 a poté definitivně 24. 6. 2010 podpořila návrh směrnice o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné (více v příspěvku **Rada podpořila vyšší stupeň ochrany matek-OSVČ**).

Rada se 8. 6. 2010 shodla na pravidlech poskytování přeshraniční zdravotní péče (více v příspěvku **Rada se shodla na pravidlech poskytování přeshraniční zdravotní péče**).

Rada 8. 6. 2010 dospěla k politické dohodě a podpořila návrh na posílení spolupráce národních daňových úřadů s cílem zabránit nárůstu přeshraničních podvodů s DPH (více v příspěvku **Rada podpořila boj proti podvodům s DPH**).

Ministři financí se na svém zasedání 8. 6. 2010 dohodli na konkrétní podobě záchranného fondu ve výši 750 mld. € (více v příspěvku **Rada schválila konkrétní podobu záchranného fondu**).

Komise 10. 6. 2010 zahájila debatu týkající se problematiky státní pomoci poskytovatelům služeb tzv. obecného hospodářského zájmu (více v příspěvku **Komise otevřela debatu o působení EU v oblasti veřejných služeb**).

Komise 14. 6. 2010 zahájila veřejné konzultace týkající se derivátů a krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání s cílem navrhnout způsoby, jak zajistit jejich přísnější regulaci na úrovni EU (více v příspěvku **Komise zahájila veřejné konzultace k problematice derivátů, krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání**).

Rada se 14. 6. 2010 shodla na tzv. obecném přístupu k návrhu nařízení o evropské občanské („lidové“) iniciativě. Přípustnost iniciativy by měla být zkoumána již po sesbírání 100 tis. podpisů z 1 mil. Komise navrhovala 300 tis. (více v příspěvku **Rada: Přezkoumání přípustnosti evropské občanské iniciativy bude probíhat dříve**).

V průběhu června 2010 se v médiích specializujících se na politiku EU objevily informace, že Komise hodlá v červenci 2010 předložit návrh na revizi tzv. prvního (liberalizačního) železničního balíku (více v příspěvku **Komise předloží revizi tzv. prvního železničního balíku**).

Plénum EP 16. 6. 2010 přijalo zprávu k návrhu směrnice o úpravě pracovní doby osob vykonávajících mobilní činnosti v silniční dopravě. Týdenní pracovní doba všech řidičů (včetně OSVČ) by měla být maximálně 48hodinová (více v příspěvku **EP: Pracovní doba řidičů musí být maximálně 48hodinová**).

Plénium EP přijalo 16. 6. 2010 zprávu Renaty Sommer z výboru ENVI. Poslanci nepodpořili poskytování informací o nutriční hodnotě potravin v podobě tzv. semaforu (více v příspěvku **EP: Nutriční hodnota v podobě „semaforu“ na obalech potravin nebude**).

Plénium EP 16. 6. 2010 schválilo doporučující zprávu Edwarda Scicluna týkající se přijetí Estonska do eurozóny. Jde o víceméně formální krok (vzhledem ke konzultační proceduře). Estonsko by se mělo 1. 1. 2011 stát dalším členem hospodářské a měnové unie primárně na základě rozhodnutí Rady. Komise to již Radě doporučila. Prakticky paralelně bylo na zasedání Evropské rady 17. 6. 2010 projednáváno sdělení Komise z května 2010 týkající se přísnějších sankcí za nedodržování povolené míry schodků a zadlužení veřejných financí a současně výraznějšího dohledu nad fiskální politikou členských států, včetně přípravy rozpočtů (více v příspěvku **EP schválil zprávu týkající se vstupu Estonska do eurozóny**).

ČR se na summitu Evropské rady 17. 6. 2010 odmítla připojit k jinak jednomyslnému závěru stran zvedení nové bankovní daně (více v příspěvku **ČR odmítla novou bankovní daň**).

Plénium EP přijalo 17. 6. 2010 usnesení, které posiluje kontrolní pravomoci Evropského statistického

úřadu (Eurostatu) a má zvýšit kvalitu dat týkajících se rozpočtů jednotlivých členských zemí (více v příspěvku **EP schválil posílení kontrolních pravomocí Eurostatu**).

21. 6. 2010 bylo dosaženo dlouho očekávané politické dohody týkající se návrhu rozhodnutí zakládajícího organizaci a fungování Evropské služby pro vnější činnost. Dohodu dojednali zástupci španělského předsednictví, Komise, vysoká představitelka EU pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku Catherine Ashton a za EP europoslanci Elmar Brok, Guy Verhofstadt a Roberto Gualtieri. Dále bylo dosaženo shody na textu dvou deklarací vysoké představitelky EU pro SZBP, které se týkají politické odpovědnosti a základní administrativní struktury EEAS (více v příspěvku **Bylo dosaženo politické dohody o Evropské službě pro vnější činnost**).

1. 7. 2010 přebírá odpovědnost za předsednictví Rady ve formaci týkající se všeobecných záležitostí po Španělsku Belgie. Příprava a zveřejnění priorit belgického předsednictví byly do určité míry poznamenány vnitropolitickou krizí v této zemi a částečně i výsledky voleb, které přinesly úspěch vlámských separatistů. Přijetí šestiměsíčního programu se tak poněkud opozdilo a došlo k němu až 16. 6. 2010 (více v příspěvku **Belgie představila priority svého předsednictví**).

PŘEHLED DĚNÍ ČERVEN 2010

DANĚ

Rada podpořila boj proti podvodům s DPH

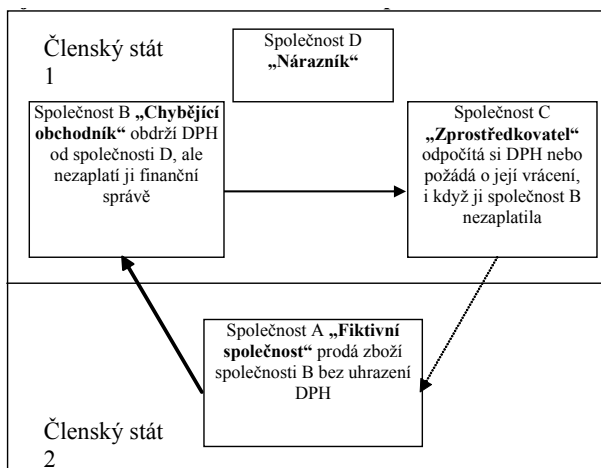
Návrh nařízení Rady o správní spolupráci a boji proti daňovým únikům v oblasti daně z přidané hodnoty ([KOM\(2009\)427](#))

Rada 8. 6. 2010 dospěla k [politické dohodě](#) a podpořila návrh na posílení spolupráce národních daňových úřadů s cílem zabránit nárůstu přeshraničních podvodů s DPH.

Kontext

Nová norma, jejíž návrh Komise předložila v srpnu 2009, má nahradit [nařízení č. 1798/2003](#). Návrh volně navazuje na sdělení o koordinované strategii ke zlepšení boje proti podvodům s DPH, jež Komise uveřejnila v prosinci 2008. Dané podvody, z nichž nejčastějším je tzv. karuselový podvod (předmětem legislativního procesu byl kvůli tomu v nedávné době ještě jeden návrh; více v příspěvku „Komise předložila návrh na omezení ‚karuselových‘ podvodů s DPH“, [Monitoring říjen 2009](#), a v příspěvku „Rada: Proti ‚karuselovým‘ podvodům zatím bojujeme jen v oblasti obchodování s emisními povolenkami“, [Monitoring březen 2010](#)), podle EP dosahují objemu až 40 mld. € ročně.

Zjednodušené schéma karuselového podvodu

Zdroj: Komise

Obsah

Nářízení by mělo posílit odpovědnost členských států za správní spolupráci v zájmu ochrany příjmů z DPH všech členských států. Na jeho základě by pro tento účel měla být vytvořena společná, přesně definovaná struktura – Eurofisc.

Spolupráce mezi národními daňovými úřady má probíhat na bázi rychlé výměny informací skrze adekvátně propojené databáze. Plátcí DPH by měli mít možnost získat potvrzení o platnosti identifikačního čísla určité osoby (např. obchodního partnera), jakož i odpovídající jméno a adresu.

Další vývoj

Finální nařízení bude přijato a uveřejněno v Úředním věstníku EU v nejbližší době, po právně-lingvistické úpravě textu.

ČR odmítla novou bankovní daň

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the European Central Bank. Bank Resolution Funds ([COM\(2010\)254](#))

ČR se na summitu Evropské rady 17. 6. 2010 odmítla připojit k jinak [jednomyslnému závěru](#) stran zvedení nové bankovní daně.

Kontext

Komise své sdělení v dané věci uveřejnila v květnu 2010 s cílem neopakovat, aby z veřejných prostředků byly saturovány banky, jež nejsou schopny si zajistit vlastní hospodaření. Proto by měly vzniknout národní fondy, oddělené od státních rozpočtů, do nichž by přispívaly samy banky. Kolik a podle jakých pravidel (na základě spravovaných aktiv, pasiv, zisků, bonusů, podle „švédského“ modelu zdanění všech půjček sazbou 0,036 %?), však nesdělila. Fondy by nicméně neměly za úkol banky „zachraňovat“, ale měly by napomoci zajistit jejich řízený úpadek (více v příspěvku „Komise chce zatížit banky novou daní“, [Monitoring květen 2010](#)).

Obsah a sporné body

ČR považuje novou bankovní daň za nadbytečnou, zvláště ve svém vlastním případě, neboť české banky se v končící finanční/hospodářské krizi chovaly relativně zodpovědně, navíc disponovaly poměrně značným množstvím rezervních prostředků získaných z bankovních poplatků. Tento názor 23. 6. 2010 [podpořil](#) i Senát Parlamentu ČR.

Další kritika se váže ke skutečnosti, že Komise svůj návrh dostatečně nespecifikovala, nehledě na riziko morálního hazardu, jež by vzniklo, pokud by se její myšlenka realizovala. ČR podpořila (byť neformálně) Itálie, Nizozemsko a Velká Británie.

Výňatek ze závěrů Evropské rady 17. 6. 2010

16. Evropská rada se shodla na tom, že by členské státy měly zavést systémy odvodů a daní pro finanční instituce s cílem zajistit spravedlivé sdílení zátěže a motivovat k omezování systémového rizika. (...) Česká republika si vyhradzuje právo tato opatření nezavést.

Zdroj: Evropská rada 17. června 2010. Závěry

Další vývoj

Ve dnech 26.–27. 6. 2010 se otázkou nového zdanění bank zabývala schůzka zemí G20 v Torontu, k jednotnému postupu však účastníci [nezavázala](#).

V říjnu 2010 by měla Komise své návrhy ze sdělení specifikovat (zejm. způsob a výši „plnění“ navrhovaných fondů), předložení příslušného legislativního návrhu se očekává v roce 2011. Po roce 2014 se údajně počítá s potenciálním sloučením národních fondů (vzniknou-li) v jeden unijní.

Pokud bude očekávaný legislativní návrh založen na právní bázi vnitřního trhu (a nikoliv spolupráce v oblasti daní), lze očekávat, že pro jeho schválení bude v Radě postačovat pouze kvalifikovaná většina, resp. že nebude nutné dosáhnout jednomyslnosti.

DOPRAVA

TRAN: práva cestujících autobusy musí být posílena

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o právech cestujících v autobusové a autokarové dopravě a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele (KOM(2008)817)

Výbor TRAN [přijal](#) 1. 6. 2010 poměrem 36:0:4 [zprávu Antonia Canciana](#) týkající se posílení práv cestujících autobusy.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v prosinci 2008 s cílem sladit pravidla uplatňovaná v oblasti autobusové dopravy s pravidly v dopravě železniční nebo letecké ([nařízení č. 1371/2007](#), resp. [nařízení 261/2004](#)). Současně je projednáván i výrazně méně kontroverzní návrh týkající se cestujících loděmi ([KOM\(2008\)816](#)), z hlediska ČR je však spíše irrelevantní.

Obsah a sporné body

Výbor požaduje (v kontrastu k relativně „volnější“ pozici Rady), aby cestujícím autobusy 1. byla zajištěna náhradní doprava nebo finanční kompenzace (nejvýše vrácení jízdného plus suma čítající až 50 % ceny jízdného plus až 120 € na přenocování v hotelu) v případě delšího než dvouhodinového zpoždění (ať již vznikne při odjezdu, nebo až v průběhu cesty); 2. aby byl přepravce neomezeně odpovědný v případě pasažérova zranění či smrti a/nebo do výše 1800 € v případě ztráty zavazadla; 3. aby cestujícím s omezenou pohyblivostí byla zajištěna bezplatná asistence (včetně možnosti, aby je zdarma doprovázela blízká osoba, pokud přepravní společnost nezajistí adekvátní servis).

Všechny uvedené požadavky by se měly týkat i regionálních linek (nikoliv však městských a příměstských linek za podmínky, že i zde budou zajištěny „srovnatelné standardy“). Rada chtěla všem národním linkám umožnit získání výjimky až na dobu 5 let s možností obnovení na dalších 5 let.

V případě zpoždění delšího než 60 min. by měli cestující dostat občerstvení a pravidelné informace o vývoji situace. Výjimky by se měly vztahovat pouze na situace, jež přepravní společnost nemohla ovlivnit.

Další vývoj

Plénum EP by mělo o zprávě Antonia Canciana hlasovat 6. 7. 2007. Tím by mělo být završeno druhé čtení návrhu v EP.

Vzhledem k přetrvávajícím rozporům mezi EP a Radou, jež se projeví i na jednání Coreperu 25. 6. 2010, lze s velkou pravděpodobností očekávat zahájení dohodovacího řízení.

Komise předloží revizi tzv. prvního železničního balíku

V průběhu června 2010 se v médiích specializujících se na politiku EU objevily informace, že Komise hodlá v červenci 2010 předložit návrh na revizi tzv. prvního (liberalizačního) železničního balíku.

Kontext

O změnách prvního železničního balíku ([směrnice č. 2001/12](#), [č. 2001/13](#) a [č. 2001/14](#)) se na úrovni EU neformálně hovoří již min. 2 roky, ovšem legislativním procesem ještě procházel [tzv. třetí železniční balík](#) a nebylo považováno za vhodné přicházet s dalšími legislativními úpravami v téže oblasti paralelně. Záměr Komise s upozorněním, že železniční balík plně neimplementovalo 13 z 27 členských států včetně ČR, [podpořil](#) 17. 6. 2010 také EP.

Obsah

Cílem revize má být zpřesnění dosavadní legislativy tak, aby efektivněji garantovala nediskriminační přístup nových provozovatelů (primárně nákladní) přepravy jak na železnici samotnou, tak ke všem jejím doprovodným službám nezbytným pro realizaci konkrétního podnikatelského záměru – s finančním zvýhodněním těch společností, jež využívají moderních „tichých“ vagonů a/nebo vlaků vybavených systémem ETCS.

Současné normy údajně porušuje naprostá většina členských států. Správci železnic by měli získat nezávislejší postavení na členských státech a/nebo někdejších monopolních provozovatelích (ač formálně mohou zůstat ve státním vlastnictví). I tzv. novým provozovatelům by měly být určeny veřejné prostředky využívané při (povoleném) financování ztrátových linek. Členské státy by měly každých 5 let předkládat tzv. strategické rozvojové plány svých železničních sektorů

Další vývoj

Až Komise své revizní návrhy uveřejní, budeme o jejich parametrech zevrubně informovat.

24. 6. 2010 Komise [zahájila právní kroky](#) proti 13 členským státům včetně ČR kvůli nedostatečnému provedení prvního železničního balíku.

EP: Pracovní doba řidičů musí být maximálně 48hodinová

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2002/15/ES o úpravě pracovní doby osob vykonávajících mobilní činnosti v silniční dopravě (KOM(2008)650)

Plénum EP 16. 6. 2010 [přijalo](#) poměrem 368:301:8 novou zprávu k návrhu směrnice o úpravě pracovní doby osob vykonávajících mobilní činnosti v silniční dopravě. Meritorně text odmítlo, takže týdenní pracovní doba všech řidičů (včetně OSVČ) by měla být maximálně 48hodinová.

Kontext

Komise svůj návrh přeložila v říjnu 2008. Pokud by tak neučinila, na OSVČ by se od 23. 3. 2009 automaticky vztahovala [směrnice č. 2002/15](#) umožňující všem „osobám vykonávajících mobilní činnosti v silniční dopravě“ (tedy nejen zaměstnancům, ale i OSVČ) pracovat jen 48 hodin týdně (resp. až 60 hodin, ale v průměru 4 měsíců max. 48 hodin). Plénum EP návrh Komise odmítlo už v květnu 2009 (více v příspěvku „EP: Pracovní doba v silniční dopravě musí být pro všechny stejná“, [Monitoring duben / září 2009](#)), ale v září 2009 výbor EMPL jeho postoj zamítl (více v příspěvku „EP neví, zda podpořit volnější pracovní podmínky pro řidiče-OSVČ“, [Monitoring říjen 2009](#)). Proto byl nucen vypracovat novou zprávu. Stalo se tak v dubnu 2010.

Obsah a sporné body

Týdenní pracovní doba osob vykonávajících mobilní činnosti v silniční dopravě by podle [zprávy Edit Bauer](#) měla být bez výjimek 48 hodin, ač sama zpravodajka (za podpory lidovců, liberálů a konzervativců) s tím nesouhlasí.

Na všechny řidiče se již vztahuje [nařízení č. 561/2006](#) o době řízení a odpočinku. Navíc řidiče-OSVČ krom samotného řízení vykonávají ještě řadu dalších činností, a tudíž lze očekávat, že nové opatření pro ně bude (zvláště pro ty, kteří absolvují spíše kratší cesty s častou nakládkou a vykládkou) výrazně restriktivní.

Komise návrh řešení, jež předložil EP (resp. levice v EP a lidovci z Francie, Španělska, Itálie a Lucemburska, obávající se konkurence z tzv. nových členských států EU), odmítla již v květnu 2009 jako administrativně zbytečně složité a neproporcionální, podobně jako IRU či UEAPME. Pozici EP naopak přivítala ETF (a odbory obecně), jež tvrdí, že zrušením výjimky pro OSVČ (a tedy zkrácením pracovní doby z údajně až 86 na 48 hodin týdně) se zvýší bezpečnost na silnicích.

Pozice ČR

Jak čeští konzervativní europoslanci, tak reprezentanti přepravců Česmad Bohemia nebo Společenství autodopravců Čech a Moravy se dlouhodobě stavěli za výjimku pro OSVČ – s argumentem, že restrikce nejsou řešením (je otázka, jak se bude nová norma

vymáhat) a postavení OSVČ na roveň zaměstnanců fakticky bude znamenat bezprecedentní vztážením zákoníku práce na desetitisíce živnostníků.

Další vývoj

Po odmítnutí návrhu Komise se bude na OSVČ vztahovat směrnice č. 2002/15, jež by se na ně automaticky vztahovala již od 23. 3. 2009, pokud by Komise svůj text nepředložila.

24. 6. 2010 Komise na zasedání Rady ústy komisaře Siima Kallase (k potěšení Francie či Rakouska) oznámila, že odmítnutý návrh stáhne z projednávání. Zdálo se, že tím končí debaty, zda by daným krokem mohla dosáhnout „neaplikace“ směrnice č. 2002/15, resp. zachování výjimky pro OSVČ. 28. 6. 2010 však konzervativci v EP adresovali komisařům Siimu Kallasovi a László Andorovi [dopis](#), v němž Komisi žádají o přehodnocení daného kroku, popř. o předložení zcela nového návrhu.

HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ UNIE

Rada schválila konkrétní podobu záchranného fondu

[Press Release: Economic and Financial Affairs Council meeting, 8. 6. 2010](#)

Ministři financí se na svém zasedání 8. 6. 2010 dohodli na konkrétní podobě záchranného fondu ve výši 750 mld. €.

Kontext

EU se již na začátku května 2010 shodla na záchranném mechanismu, který by měl předejít tomu, aby se země eurozóny dostaly do podobné finanční situace jako Řecko (více v příspěvku „Rada o stabilizaci společné měny“, [Monitoring, květen 2010](#))

Obsah

16 států eurozóny se dohodlo, že fond bude administrovat 440 mld. € doplněných o 250 mld. € z MMF a částkou 60 mld. € z Komise. Řecko již obdrželo 110 mld. €, nyní se pozornost upírá na situaci Španělska, Portugalska, Itálie a Irska.

Sporné body

Zřízení záchranného fondu musí podepsat všechny země eurozóny. Zapojení Slovenska přislíbil již dříve premiér Robert Fico. Na Slovenku však proběhly v červnu 2010 volby, které zapříčinily odklad jeho podpisu.

Odstupující Ficova vláda podpis podmínila připojením pravicové opozice, která se k půjčování peněz bohatším státům staví zdrženlivě. Pravostředová

koalice bude formovat příští vládu. Podle německé kancléřky Merkelové je důležité, že vytvoření záchranného programu podepsali ministři financí EU. To by mělo stačit, pokud by bylo nutné program použít a poskytnout úvěrové garance. Podle jejího názoru je možné program aktivovat v okamžiku, kdy je k dispozici 90% finančních prostředků. Neposkytnutý příspěvek od Slovenska by tedy nehrál roli. Slovensko by mělo přispět zhruba 4,5 mld. €.

28. 6. 2010 pravděpodobná budoucí slovenská premiérka Iveta Radičová (SDKU-DS) prohlásila, že Slovensko záchranný balík EU blokovat nebude. Informaci médií, že Slovensko musí dohodu podepsat do 1. 7. 2010 jinak přijde o dotace z EU, popřela.

EP schválil zprávu týkající se vstupu Estonska do eurozóny

[Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. června 2010 k návrhu rozhodnutí Rady o přijetí eura Estonskem ke dni 1. ledna 2011](#)

Plénum EP 16. 6. 2010 schválilo [zprávu](#) europoslance Edwarda Scicluna týkající se přijetí Estonska do eurozóny.

V časech, kdy HMU prochází krizovým obdobím nejen v případě Řecka, by tedy mělo opět dojít k jejímu rozšíření. EP je ovšem v dané věci pouze konzultován, rozhodující byla [konvergenční zpráva](#), na jejímž základě Komise předložila [příslušný návrh](#) Radě.

Kontext

Estonsko v současnosti splňuje konvergenční kritéria z hlediska stability směnného kurzu i relativně přijatelné míry zadlužení. Přesto je rozhodnutí Estonska vstoupit do eurozóny považováno zejm. za politický signál ve smyslu demonstrace důvěry v poněkud otřesenou společnou měnu.

Sporné body

Ekonomická situace Estonska nevzbuzuje pouze jednostranný optimismus, zemi totiž trápí vysoká nezaměstnanost. Otázkou je také situace v samotné eurozóně a přístup členských zemí k dodržování konvergenčních kritérií, včetně těch, jež se týkají míry zadlužení a celkového stavu veřejných financí.

24 z 27 členských států se v současnosti potýká s vysokým rozpočtovým deficitem, který překračuje povolenou hranici 3% HDP, již stanovuje příslušné konvergenční kritérium. Přestože Komise má k dispozici v krajním případě sankce, k jejich užití prozatím nesáhla. V květnu 2010 vydala [sdělení](#), v němž se pokusila navrhnout přísnější sankce za

nedodržování povolené míry schodků a zadlužení veřejných financí a současně výraznější dohled nad fiskální politikou členských států.

Podoba rozpočtů členských států před jejich samotným projednáváním v národních parlamentech měla být dle těchto návrhů řešena na úrovni EU (více v příspěvku „Komise chce zpřísnit dohled nad rozpočtovou disciplínou států“, [Monitoring květen 2010](#)).

Hlavy států a vlád v rámci [závěřů zasedání Evropské rady](#), které proběhlo 17. 6. 2010, daly najevo, že nehodlají zajít při zesilování nadnárodní kontroly nad rozpočtovou politikou členských států tak daleko, aby připustily revizi svých rozpočtových návrhů, která by podle plánů Komise měla probíhat každý rok na jaře.

Součástí [návrhu](#) Komise z května 2010 je i zavedení efektivnějšího způsobu vymáhání dodržování konvergenčních pravidel, včetně účinnějších sankcí. Ty by měly zahrnovat pozastavení pomoci EU ze strukturálních fondů či (v krajních případech) i uvalení pokut. Zde členské státy v rámci summitu zaujaly spíše souhlasný postoj, i když předmětem neshod je podoba a přísnost těchto sankcí.

Například Německo navrhuje v případě takových států dokonce pozastavení hlasovacích práv v Radě a automatické uvalení pokut, pokud by došlo na straně příslušného členu k prolomení inkriminované hranice 3 % HDP. Takový postup má však i své kritiky, kteří poukazují na to, že pokutování již zadlužené země je kontraproduktivní.

Pozice ČR

Také ČR je předmětem zvýšeného dohledu Komise v rámci procedury pro případ nadměrného rozpočtového schodku.

Spolu s ní se to týká řady starších členských zemí (Belgie, Německo, Irska, Španělska, Francie, Itálie, Nizozemí, Rakouska, Portugalska, z nových členů i Slovinska či Slovenska, které teprve v roce 2009 vstoupilo do eurozóny; nově byly na „seznam“ zařazeny Kypr, Dánsko, Finsko, což jsou státy, které v minulosti dosahovaly dokonce přebytkových rozpočtů, či Bulharsko).

ČR sice podnikla úsporná opatření a hodlá v této politice pokračovat, přesto bude dle současných odhadů rozpočtový schodek ČR za rok 2010 překračovat 5 % HDP a pod požadovanou 3 % se jej pravděpodobně nepodaří snížit před rokem 2013. Na druhou stranu by dle [hodnocení](#) zveřejněného 15. 6. 2010 měla úsporná opatření podniknutá ČR i dalšími ze jmenovaných zadlužených států dostačovat k naplnění předepsaných cílů snižování rozpočtového schodku.

Varování a doporučení na další škrty v roce 2011 byla vyslovena vůči Španělsku a Portugalsku, které jsou považovány za další možné problémové oblasti ve Středomoří po Řecku.

Další vývoj

Hlasování EP bylo vzhledem ke konzultační proceduře víceméně formálním krokem. Rozhodující roli hraje Rada. V případě jejího kladného rozhodnutí by se Estonsko mělo stát členem eurozóny 1. 1. 2011.

Lze přitom očekávat, že v rámci debat o ekonomických tématech a důsledcích finanční krize, které nyní prakticky cele zaměstnávají schůzky členských států na nejvyšší úrovni, bude pokračovat i debata o zpřísnění kontrolních a sankčních mechanismů v oblasti konvergenčních kritérií, především těch, jež se týkají stability veřejných financí.

Důležitou otázkou do budoucna, která se týká i ČR, byť dosud stojí mimo eurozónu, je to, zda by se zостřená pravidla sankcionování zadlužených zemí měla týkat jen členů eurozóny, z jejichž strany hrozí, že nezodpovědná rozpočtová politika rozkolísá rovnováhu společné měny, anebo by se měla vztahovat na všechny členy EU.

První variantu podporuje například Velká Británie, která odmítá být vtahována do vnitřních problémů eurozóny, naopak Švédsko či Polsko, ač též stojí mimo HMU, podporují spíše odpovědnost napříč celou EU.

Evropská rada potvrdila zpřísnění Paktu stability a růstu

[Závěry Evropské rady, 17. 6. 2010, Brusel](#)

Evropská rada na svém zasedání 17. 6. 2010 souhlasila se zpřísněním Paktu stability a růstu a zavedením sankcí vůči státům, které nedodržují rozpočtovou kázeň.

Kontext

Vzhledem k současnému stavu evropských financí a míry zadluženosti se EU rozhodla situaci řešit zpřísněním Paktu stability a růstu a zavedením dalších opatření (více v příspěvku „Komise chce zpřísnit dohled nad rozpočtovou disciplínou států“, [Monitoring květen 2010](#)).

Obsah

Na svém zasedání 17. 6. 2010 zástupci členských zemí znovu potvrdili společné odhodlání zajistit fiskální udržitelnost a finanční stabilitu řešením nedostatků v regulaci finančních trhů a dohledu nad nimi. Shodli se na naléhavé potřebě posílit koordinaci hospodářských politik jednotlivých

států a také na prvních směrech, pokud jde o Pakt stability a růstu a rozpočtový dohled. Evropská rada souhlasila se sladěním konvergenčních programů a programu reformy jednotlivých zemí a přípravy rozpočtu. Konvergenční program by se předkládal na jaře. Vycházela ze závěrů zasedání ministrů financí 7. 6. 2010.

Evropská rada také navrhla zavést preventivní a nápravnou část Paktu stability a růstu, přičemž sankce by měly respektovat princip rovného zacházení. Prezident ECB Jean-Claude Trichet před výborem ECON 21. 6. 2010 uvedl, že sankce za nedodržování odpovědné fiskální politiky by měly přijít „automaticky“ a mnohem dříve.

Dnes může EU uvalit sankce na stát poté, co překročí hranici deficitu veřejných financí stanovenou v Paktu stability a růstu na 3% HDP a není schopen ji po opakované výzvě snížit. Trichet by uvítal zavedení nových finančních a procedurálních sankcí, které by byly uvaleny na státy, jež nebudou dodržovat střednědobý ekonomický plán schválený na rovině EU. V takovém případě by se na státy měly vztahovat zpřísněné požadavky na podávání zpráv nebo by jim mělo být „oslabeno“ (nebo zcela pozastaveno) hlasovací právo v Radě EU (což podporuje i Německo).

Trichet uvedl, že Komise by měla mít více zodpovědnosti a předkládat návrhy, jejichž změnu by mohla Rada provést pouze jednomyslně. Navrhuje také vytvořit novou agenturu, která by výše zmiňované sankce řešila a monitorovala by konkurenceschopnost členských zemí. Měl by vzniknout „systém varování“ pro státy s nadměrnou inflací nebo hospodářskou stagnací.

Komise 30. 6. 2010 zveřejnila plán týkající se zavedení sankce v podobě zmrazení čerpání prostředků z fondů EU včetně zemědělských dotací, pokud stát poruší rozpočtovou kázeň. V současné době mohou být státy odepřeny prostředky z Kohezního fondu, v praxi se tak ale neděje. Pravidla Paktu stability a růstu dnes porušuje většina států.

Pozice ČR

Ministr financí Eduard Janota souhlasil s konzultacemi příprav národního rozpočtu s Komisí, nicméně k žádnému závaznému rozhodnutí na rovině EU nedošlo. Prozatím se jedná ze strany EU o nezávazná doporučení.

Další vývoj

Komise předloží konkrétní legislativní návrhy vycházející z uvedeného plánu v září 2010; budou muset ještě projít standardním schvalovacím procesem. Evropská rada také očekává závěreč-

nou zprávu, kterou jí pracovní skupina pro správu ekonomických záležitostí předloží v říjnu 2010. Od ledna 2011 by měl začít fungovat nový systém dohledu nad finančními trhy. Bude-li schválen, bude mít dvoupilířovou strukturu: Evropská rada pro systémová rizika (ESRC) bude dohlížet a vyhodnocovat rizika ohrožující finanční stabilitu v EU a v případě potřeby vydávat varování a doporučení. Evropský systém orgánů finančního dozoru (ESFS) bude tvořen národními orgány dohledu a třemi novými evropskými orgány vzniklými transformací dosavadních evropských dohledových výborů (Evropský výbor orgánů bankovního dohledu (CEBS), Výbor evropských orgánů dozoru nad pojišťovnictvím a zaměstnaneckým penzijním pojištěním (CEIOPS) a Evropský výbor regulátorů trhů s cennými papíry (CESR) (více v příspěvku „Komise hodlá v EU posílit finanční dohled“, [Monitoring duben / září 2009](#))

EP schválil posílení kontrolních pravomocí Eurostatu

[Press Release: Excessive deficit procedure: strengthened rules on statistics. Economic and Financial Affairs Council, 8. 6. 2010](#)

[Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. června 2010 o kvalitě statistických údajů v Unii a posílených kontrolních pravomocích Komise \(úřadu Eurostat\)](#)

[Závěry Evropské rady, 17. 6. 2010, Brusel](#)

Plénum EP 17. 6. 2010 přijalo usnesení, které posiluje kontrolní pravomoci Evropského statistického úřadu (Eurostatu) a má zvýšit kvalitu dat týkajících se rozpočtů jednotlivých členských zemí. Zástupci členských států na summitu týž den záměr posílit pravomoci Eurostatu potvrdili.

Kontext

Úřad byl vytvořen v roce 1959, dnešní název získal v roce 1973 a sídlí v Lucemburku. Byl zřízen s cílem přinášet Společenství kvalitní statistická data a umožnit porovnávání jednotlivých členských zemí a regionů. Eurostat aktivně spolupracuje s jednotlivými statistickými úřady členských zemí.

V důsledku finanční a krize a následného odhalení falšování dat Řeckem vznikl návrh na posílení kontrolních pravomocí Eurostatu; měl by přinášet objektivní informace týkající se zejména finanční kázně členských států. Pokusy posílit pravomoci úřadu nicméně již v roce 2005 zastavily samy členské státy. Dnešní podobu návrhu předložila Komise 15. 2. 2010 jako návrh nařízení (KOM(2010)53).

Obsah

Ministři financí se 8. 6. 2010 shodli, že Eurostatu poskytnou větší kontrolní pravomoci. Evropští statistici by tak měli mít přístup k vládním účtům na lokální i centrální úrovni, aby je mohli kontrolovat, stejně jako k datům o sociálním zabezpečení. Podléhali by nicméně normám týkajícím se ochrany dat a osobních údajů. Plénum EP tento krok přivítal a ve svém usnesení uvádí, že je zapotřebí definovat minimální standardy pro statistická data.

EP navrhl možnost Eurostatu provádět neohlášené inspekce v členských státech. Poslanci vyzvali členské státy k lepší spolupráci, poskytování více dat a Eurostat k zajištění jednotné metodologie. EP zdůraznil důležitost návrhu a vyzval Komisi k předložení textu, který by členským státům znemožňoval praktikovat účetní metody mimobilančních aktivit, jimiž by zakryly případný státní dluh.

Pozice ČR

Ministr financí ČR Eduard Janota prohlásil, že krok EU vítá a nevidí v něm problém, jelikož Český statistický úřad s Eurostatem aktivně spolupracuje a o situaci v ČR poskytuje objektivní a kvalitní data.

Další vývoj

Návrh nařízení musí ještě schválit členské státy v Radě.

INSTITUCIONÁLNÍ ZÁLEŽITOSTI**Rada: Přezkoumání přípustnosti evropské občanské iniciativy bude probíhat dříve**

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o občanské iniciativě (KOM(2010)119)

Rada se 14. 6. 2010 shodla na tzv. obecném přístupu k návrhu nařízení o evropské občanské („lidové“) iniciativě. Přípustnost iniciativy by měla být zkoumána již po sesbírání 100 tis. podpisů z 1 mil. Komise navrhovala 300 tis.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v březnu 2010 v souladu s čl. 11 Smlouvy o EU a čl. 24 Smlouvy o fungování EU. Navrhla, aby evropská občanská iniciativa byla uznána v případě, že se k ní připojí alespoň 1 mil. občanů z třetiny členských států. Minimální počet signatářů z jednotlivých členských států by měl být závislý na jejich lidnatosti (více v příspěvku „Komise: Takhle by měla vypadat evropská občanská iniciativa v praxi“, [Monitoring březen 2010](#)).

Minimální počet signatářů evropské občanské iniciativy z členské země

Belgie	16 500
Bulharsko	13 500
ČR	16 500
Dánsko	9 750
Estonsko	4 500
Finsko	9 750
Francie	55 500
Irsko	9 000
Itálie	54 750
Kypr	4 500
Litva	9 000
Lotyšsko	6 750
Lucembursko	4 500
Maďarsko	16 500
Malta	4 500
Německo	72 000
Nizozemsko	19 500
Polsko	38 250
Portugalsko	16 500
Rakousko	14 250
Rumunsko	24 750
Řecko	16 500
Slovensko	9 750
Slovinsko	6 000
Španělsko	40 500
Švédsko	15 000
Velká Británie	54 750

Zdroj: Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o občanské iniciativě

Obsah a sporné body

Některé členské státy (např. ČR) byly pro úplné zrušení přezkoumání přípustnosti evropské občanské iniciativy v průběhu sběru podpisů (kvůli byrokratické zbytnosti celého postupu), španělské předsednictví ale nakonec tuto položku v návrhu na žádost Komise, byť v modifikované podobě, zachovalo. Postavily se za něj Německo a Francie, Velká Británie se zdržela.

Ostatní body jednání byly již méně kontroverzní. Rada souhlasila s tím, aby se minimální počet signatářů z jednotlivých členských států řídil systémem „degresivní proporcionality“ (tj. aby zohledňoval lidnatost členských států). Podpisy by měly pocházet alespoň od 1 mil. občanů z alespoň třetiny (v současnosti 9) členských států. Iniciativa by neměla být v rozporu s hodnotami EU, měla by meritorně spadat mezi kompetence EU, sběr podpisů (nejvýše

po dobu 1 roku) by měl být možný i elektronickou cestou.

Další vývoj

Původně se předpokládalo, že bylo by možné neformální projednávání textu v Radě a EP uzavřít do konce mandátu španělského předsednictví, aby nařízení by mohlo začít platit 1. 12. 2010, tedy rok po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.

Z debaty ve výboru AFCO 14. 6. 2010 nicméně vyplynulo, že poslanci EP zatím hledají shodu v otázce, zda by Komise skutečně měla být tím, kdo bude rozhodovat o přípustnosti iniciativy (nezvolit soudní orgán nebo EP samotný?), a zda by nová norma neměla být doprovázena také „vzorovými iniciativami“, aby byla eliminována možnost častého podávání nepřijatelných iniciativ.

Bylo dosaženo politické dohody o Evropské službě pro vnější činnost

Statement of the European Parliament, The High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy, the Council and the Commission on the European External Action Service. Quadrilateral Meeting on 21 June 2010

21. 6. 2010 bylo dosaženo dlouho očekávané politické dohody týkající se návrhu rozhodnutí zakládajícího organizaci a fungování Evropské služby pro vnější činnost. Dohodu dojednali zástupci španělského předsednictví, Komise, vysoká představitelka EU pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku Catherine Ashton a za EP europoslanci Elmar Brok, Guy Verhofstadt a Roberto Gualtieri.

Výsledná podoba dohody vychází z kompromisu všech zainteresovaných stran, zisky si však připisuje především EP.

Mimoto bylo dosaženo shody na textu dvou deklarácí vysoké představitelky EU pro SZBP, které se týkají politické odpovědnosti a základní administrativní struktury EEAS.

Kontext

Návrh rozhodnutí zakládající organizaci a fungování EEAS prezentovala vysoká představitelka EU pro SZBP v březnu 2010 (více v příspěvku „Evropská služba pro vnější činnost: Catherine Ashton versus EP“, [Monitoring března 2010](#)). Zatímco Rada dospěla k **politické dohodě** o postoji k danému návrhu bez výraznějších problémů v dubnu 2010, zdrojem komplikací byl od počátku EP, jehož představitelé požadovali pro EP více pravomocí v rozpočtových otázkách a v otázkách kontroly činnosti EEAS (více

v příspěvku „Rada podpořila Catherine Ashton v otázce Evropské služby pro vnější činnost“, [Monitoring dubna 2010](#)). Ještě v první polovině června 2010, před zasedáním Evropské rady 17. 6. 2010, dával EP najevo, že návrh zablokuje. Den před zasedáním Evropské rady dokonce došlo ke zrušení jedné z plánovaných schůzek mezi zástupci EP a vysokou představitelkou pro SZBP.

Obsah

EP se nakonec do výsledné dohody podařilo prosadit úzkou spolupráci EEAS s Komisí i možnost do určité míry kontrolovat rozpočtové otázky spojené s fungováním EEAS.

Rozpočet EEAS má být rozdělen na 2 části. Administrativní náklady mají být hrazeny ze samostatné rozpočtové kapitoly, kterou má schvalovat právě EP. Operativní náklady má financovat Komise, což znamená, že vzhledem k pravomocím EP v rozpočtové proceduře nebudou ani tyto náklady mimo jeho kontrolu.

Dalším důležitým bodem, který si EP prosadil, je garance, že bude konzultován ve věci strategických rozhodnutí v oblasti zahraniční politiky.

Zástupce EP Elmar Brok, někdejší předseda výboru AFET, vyjádřil politování pouze nad tím, že parlamentní slyšení vysoké představitelky EU pro SZBP mají nadále zůstat neformální procedurou.

Pokud jde o otázku složení EEAS, EP se dostalo ujištění, že 60 % (tedy nadpoloviční většina) personálu EEAS budou stálí úředníci.

EP se obával především toho, že rotující zaměstnanci národních diplomatických služeb, kteří mají vedle úředníků Komise a Rady tvořit část pracovníků EEAS na základě dočasných pracovních smluv, budou loajální více k jednotlivým členským státům nežli k samotné EEAS.

EEAS se má zabývat také otázkami lidských práv, krizového managementu a mírových misí, EP proto přikládal značnou váhu svému zapojení především do kontroly nad rozpočtovými otázkami (v souvislosti s možností kontroly misí v rámci SZBP financovaných prostřednictvím rozpočtu EU).

Sporné body

Kritika přetrvává ze strany některých parlamentních frakcí. Především zástupci ECR upozorňují na to, že výsledný kompromis neodpovídá jejich představě menšího diplomatického servisu založeného spíše na mezivládní spolupráci, nikoli pod kontrolou nadnárodních institucí.

Zástupci krajní levice (GUE/NGL) zase kritizovali přílišnou militarizaci EEAS a ohlásili předložení vlastních pozměňovacích návrhů; podávat je bylo možné do 30. 6. 2010.

Další vývoj

Hlasování pléna EP o rámcové dohodě se má uskutečnit na počátku července 2010.

Ashton tak musela slevit ze své původní představy, že ke schválení návrhu rozhodnutí ze strany EP dojde ještě před zasedáním Evropské rady, které se uskutečnilo 17. 6. 2010.

Samostatná nařízení týkající se personálních a dalších finančních otázek mají být plénu EP předložena poté, co dosáhne shody Rada, nejspíše na podzim 2010.

Nadále totiž zůstávají některé nedořešené otázky týkající se především citlivé a kritizované záležitosti geografické vyváženosti obsazení postů v EEAS (především nové členské státy poukazovaly na možnost nedostatečného zastoupení zejm. v řadách úředníků Komise, kteří mají tvořit část personálního složení EEAS).

Díky dosažení první politické dohody se ovšem přiblížila možnost, že se Ashton podaří dosáhnout ustavení EEAS a spuštění její činnosti od prosince 2010.

Má to mít i symbolický význam, půjde o 1. výročí vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.

Belgie představila priority svého předsednictví

Programme of the Belgian Presidency of the Council

1. 7. 2010 přebírá odpovědnost za předsednictví Rady ve formaci týkající se všeobecných záležitostí po Španělsku Belgie.

Příprava a zveřejnění priorit belgického předsednictví byly do určité míry poznamenány vnitropolitickou krizí v této zemi a částečně i výsledky voleb, které přinesly úspěch vlámských separatistů (Nové vlámské aliance N-VA). Přijetí šestiměsíčního programu se tak poněkud opozdilo a došlo k němu až 16. 6. 2010.

Kontext

Belgické předsednictví střídá Španělsko po půlroce jistého přechodového období, v němž se teprve konsolidovalo fungování nových institucí a mechanismů, které zavedla [Lisabonská smlouva](#).

Po zavedení funkce stálého předsedy Evropské rady voleného na 2,5 roku a po posílení funkce vysokého představitele EU pro SZBP, který je místopředsdou Komise a nahrazuje předsednickou zemi ve vedení formace Rady pro zahraniční věci, zůstala předsednické zemi dle primárního práva „pouze“ úloha vedení jednotlivých sektorových rad (bez zahraničních věcí). Nadále nicméně přetrvává koordinační funkce předsednictví na nižší úrovni Rady

(Coreper, pracovní skupiny). Předsednická země také zveřejňuje šestiměsíční program svých priorit, které ovšem úzce koordinuje i s dalšími předsednickými státy v trojčlenné skupině.

Během španělského předsednictví, které přišlo jako první po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, ještě v některých konkrétních oblastech týkajících se vnějších vztahů existovala „gentlemanská dohoda“ mezi předsednickou zemí (premiérem José Luisem Rodriguezem Zapaterem), předsedou Evropské rady Hermanem Van Rompuyem a vysokou představitelkou pro SZBP Catherine Ashton. Spočívala především v tom, že zatímco u bruselských summitů Evropské rady a schůzek v rámci SZBP mimo španělské území bude EU automaticky reprezentovat předseda Evropské rady (resp. i za přítomnosti vysoké představitelky pro SZBP v případě summitů s třetími zeměmi), u summitů konaných na španělském území je možné přechodné řešení v podobě společného předsedání zástupce předsednického Španělska a stálého předsedy Evropské rady (více v příspěvku „Priority španělského předsednictví“, [Monitoring prosinec 2009](#)).

V pozadí této dohody stála především španělská snaha nepřijít o symbolickou pozici na summitu EU-Latinská Amerika, který měl představovat jeden z vrcholů předsednictví.

Obsah

Programový dokument jmenuje 6 klíčových priorit: 1. současná krize a obnovení růstu; 2. podpora progresu v sociální oblasti, boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení; 3. obnova jednání o otázkách klimatu a životního prostředí na mezinárodní úrovni; 4. další rozvoj v oblasti svobody, bezpečnosti a práva; 5. posílení vlivu EU ve světě a další rozšiřování; 6. implementace Lisabonské smlouvy.

Pokud jde o první prioritní oblast, zde Belgie patří k zemím, které podporují zvýšení dohledu nad finančním sektorem. V rámci priorit strategie [Evropa 2020](#) chce Belgie více podporovat rozvoj výzkumu a inovací, podporu vyjadřuje i zavedení evropského patentu. Problém (ne)zaměstnanosti a zároveň trvale udržitelného rozvoje chce řešit podporou „zelené“ politiky v oblasti pracovního trhu, tedy podporou vzniku nových pracovních míst v oblastech spjatých s ekologickou produkcí, zelenou energií apod.

Belgické předsednictví chce podporovat také boj proti sociálnímu vyloučení seniorů, ochranu těhotných pracujících a vůbec boj s různými formami diskriminace. Řešením socio-ekonomických problémů má být „flexicurity“.

V oblasti sekundární legislativy se chce belgické předsednictví ujmout nedokončených kauz, jako

je farmaceutický balíček, euroviněta (mýtné pro kamiony), další posuny v oblasti spolupráce justičních a policejních orgánů (uznávání soudních rozhodnutí) či implementace nástroje občanské iniciativy, který zavedla Lisabonská smlouva.

Důležitým bodem má být též spuštění fungování Evropské služby pro vnější činnost.

Další vývoj

■ Belgie se ujímá předsednictví 1. 7. 2010.

Dle [prohlášení](#) nejvyšších představitelů vlády (premiér Yves Leterme či ministr pro evropské záležitosti Olivier Chastel) chce Belgie ponechat novým institucím a jejich představitelům, co jim dle Lisabonské smlouvy náleží; sama omezí své předsednictví pouze na ty oblasti, které smlouva předsednické zemi vymezuje. Situaci přirozeně usnadňuje to, že Herman Van Rompuy je právě belgický politik, Belgie též neprojevuje výraznější ambice v oblasti SZBP. Motivem může být i to, že částečně „dvouhlavý“ model se v některých momentech španělského předsednictví příliš neosvědčil a působil na vnější okolí EU poněkud matoucím dojmem.

Lze tedy čekat, že belgické předsednictví se nebude z mantinelů vymezených jednak Lisabonskou smlouvou, jednak úlohou předsednické země jakožto v první řadě mediátora snažit příliš vybočovat.

JUSTICE A VNITRO

Rada schválila posílenou spolupráci v oblasti rozvodového práva s přeshraničním prvkem

Návrh nařízení Rady (EU), kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti rozhodného práva ve věcech rozvodu a rozluky ([KOM\(2010\)105](#))

Rada se ve spolupráci s Komisí 4. 6. 2010 shodla na tom, že v oblasti justice a vnitra bude vůbec poprvé v historii EU použit mechanismus tzv. posílené spolupráce. Konkrétní oblastí, v níž má být mechanismus použit, je usnadnění rozvodové procedury manželů různých národností.

Kontext

Mechanismus zesílené spolupráce umožnila [Amsterodamská smlouva](#), která vstoupila v platnost 1. 5. 1999.

Podle jejího čl. 11 bylo možné, aby se skupina zemí rozhodla, že se zúčastní určité nové integrační aktivity, která ovšem nesměla být v rozporu se stávajícími politikami a principy EU. Státy, které se k aktivitě připojit nechtěly, se mohly rozhodnout, že zůstanou

stranou; dokonce mohly tuto aktivitu zablokovat z důležitých důvodů své národní politiky.

[Smlouva z Nice](#), která vstoupila v platnost 1. 2. 2003, dodala ke stávajícím podmínkám umožňujícím posílenou spolupráci některé další, např. podmínku, že nová aktivita nesmí vytvářet překážky či diskriminaci v oblasti obchodu mezi členskými státy a nesmí narušovat volnou soutěž. Minimální počet členských států, které se mohou účastnit posílené spolupráce, byl stanoven na 8. Ke schválení posílené spolupráce je potřeba kvalifikované většiny v Radě, která rozhoduje na návrh Komise. U oblastí, v nichž má EP spolurozhodovací pravomoc, musí vyslovit souhlas i EP. [Lisabonská smlouva](#) mimo jiné navýšila minimální počet účastníků posílené spolupráce na 9. Členské státy podávají žádost o posílenou spolupráci Komisi, která se může rozhodnout, zda návrh na její zahájení podá, či ne.

Navzdory tomu, že posílená spolupráce je již několik let primárním právem umožněna, v praxi k jejímu využití dosud nedošlo. Případ návrhu legislativy usnadňující rozvodovou proceduru manželů různých národností je tak případem prvním.

Obsah

Spolupráce v této oblasti rodinného práva se prozatím chce účastnit 14 zemí, posílená spolupráce je ale mechanismus otevřený, takže se mohou připojit i další.

Otázka harmonizace v oblasti rozvodového práva s přeshraničním prvkem dosud nebyla mezi členskými státy konsensuální. (Lisabonská smlouva ponechala v oblasti rodinného práva tzv. zvláštní legislativní postup, pro schválení legislativy je tedy nutná jednomyslnost členských států a EP má pouze konzultační pravomoc.) [Původní návrh](#) z roku 2006 byl zablokovan. 9 členských států, k nimž se následně připojilo dalších 5, se poté obrátilo na Komisi s žádostí o povolení posílené spolupráce. Použití tohoto mechanismu má umožnit přijmout návrh navzdory přetrvávajícímu nesouhlasu některých členů. Příslušná legislativa ale nebude součástí společného práva (*acquis communautaire*) a bude závazná pouze pro státy, které se k posílené spolupráci připojily.

Nová legislativa by měla umožnit, aby se rozváděcí dvojice sama rozhodla, jaké právo (právní řád které země) má být v jejím případě použito. Týkat se má dvojic odlišné národnosti, dvojic, které žijí odděleně v různých zemích či dvojic žijících spolu v jiné než mateřské zemi.

Podle údajů z roku 2007 bylo v celé EU až 13 % rozváděcích se dvojic, na něž by se vztahoval některý z mezinárodních aspektů, s nimiž počítá zmíněný návrh.

Další vývoj

Poté, co Rada kvalifikovanou většinou schválila zahájení posílené spolupráce, prozatím mezi 14 členskými státy, bylo možné schválit příslušný návrh nařízení, které se týká usnadnění rozvodové procedury manželů různých národností. Aby byl návrh schválen, musí státy účastníci se posílené spolupráce hlasovat jednomyslně.

EP již 16. 6. 2010 [potvrdil](#) rámcové rozhodnutí Rady o ustanovení posílené spolupráce v otázkách práva aplikovatelného v případě rozvodu či právní odluky přijetím [doporučení](#) v podobě zprávy Tadeusze Zwiefka.

ROZŠIŘOVÁNÍ**Slovinsko hlasovalo o řešení hraničního sporu s Chorvatskem, Island dostal zelenou**

[Závěry Evropské rady, 17. 6. 2010, Brusel](#)

Slovinci vyjádřili v referendu 6. 6. 2010 souhlas s přijetím mezinárodního rozhodnutí týkajícího se dlouhotrvajícího sporu s Chorvatskem o přímořskou hranici. Evropská rada 17. 6. 2010 schválila zahájení přístupových jednání s Islandem.

Kontext

Slovinsko a Chorvatsko řeší spory o definování přímořské hranice v oblasti přístavu Piran od roku 1991. Spor od roku 2008 ovlivňoval vyjednávání Chorvatska o vstupu do EU, když Slovinsko vetovalo otevření několika vyjednávacích kapitol (více v příspěvku „Slovinsko odblokovalo přístupová jednání Chorvatska“, [Monitoring duben / září 2009](#))

Po finanční krizi, která Island postihla v roce 2008, se země rozhodla podat přihlášku ke členství v EU (více v příspěvku „Island podal přihlášku do EU“, [Monitoring duben / září 2009](#)).

Obsah

Slovinci podpořili 51,5% hlasů v referendu arbitrážní dohodu s Chorvatskem, kterou navrhla vláda. 48,5% občanů bylo proti. Občané podpořili dohodu obou zemí, která byla přijata v listopadu 2009 a zavazuje obě země podřídit se ve věci rozhodnutí týkajícího se jejich hranic mezinárodnímu arbitru.

Ten určí hranici na moři i pevnině, slovinský přístup na volné moře a používání relevantních námořních oblastí. Proces arbitráže bude probíhat současně s přístupovým jednáním a není jisté, zda dojde k finálnímu rozhodnutí před plánovaným podpisem přístupových smluv s Chorvatskem v roce 2011.

Evropská rada souhlasila se zahájením oficiálních přístupových jednání Islandu a potvrdila, že země splňuje kodaňská kritéria definovaná v roce 1993. Velká Británie a Nizozemsko však požadují záruky za splacení finančního dluhu ve výši 3,7 mld. €, které vůči Islandu pohledávají.

Obě země vítají, že se otázka přesunula z bilaterální roviny na rovinu EU, blokovat přístupová jednání proto nebudou. Island ve vstupu do EU podporuje hlavně Irsko. Samotní Islandané si ale členstvím v EU nejsou jisti; podle březnového průzkumu veřejného mínění společnosti Gallup by proti vstupu země do EU hlasovalo 69% občanů. Po vypuknutí finanční krize v roce 2008 bylo mínění opačné, pro vstup se vyjadřovalo 60% občanů. Negativně reaguje i většina politických stran v opozici.

Další vývoj

V případě Islandu Komise začne vytvářet negociační strategii, která bude hotova během několika měsíců.

SPOTŘEBITELÉ**IMCO debatoval o právech spotřebitelů**

Návrh směrnice Evropského Parlamentu a Rady o právech spotřebitelů ([KOM\(2008\)614](#))

Výbor IMCO v čele se zpravodajem Andreasem Schwabem 3. 6. 2010 a 23. 6. 2010 debatoval nejprve o prvních třech a posléze o zbývajících třech kapitolách návrhu směrnice o právech spotřebitelů.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v říjnu 2008. Na jeho základě by mělo dojít k vytvoření normy, která nahradí stávající [směrnice č. 85/577](#), [č. 93/13](#), [č. 97/7](#) a [č. 1999/44](#) a podpoří přeshraniční/internetové spotřebitelské transakce. Rada s konsolidací stávajícího předpisového rámce souhlasila v prosinci 2009 (více v příspěvku „Rada souhlasí s posílením práv spotřebitelů“, [Monitoring prosinec 2009](#)).

Obsah

Zpravodaj sloučil kapitoly kapitoly 2 a 3 návrhu (nyní figurují jako „Informace pro spotřebitele a právo odstoupit od smlouvy v případě smluv uzavřených na dálku a smluv uzavřených mimo obchodní prostory“).

Týkají se 1. požadavků na informování spotřebitelů před uzavřením kupní smlouvy (prostřednictvím „permanentního“ média, tedy ne webu nebo e-mailu,

a v souladu s tzv. směrnicí o službách [č. 2006/123](#)) a 2. práva na odstoupení od smlouvy do 14 dnů od jejího uzavření bez sankcí, pouze s uhrazením poštovního do 50 € (lhůta by se měla prodloužit, pokud obchodník zákazníka o tomto právu neinformuje, a to až na 12 měsíců namísto 3, jak navrhovala Komise).

Na úrovni EU by měl být realizován koncept tzv. cílené plné harmonizace: měl by být redefinován původní návrh Komise (fakticky za jejího souhlasu) tak, aby bylo jednoznačně jasné, která práva spotřebitelů budou striktně definována na úrovni EU a která si budou moci členské státy v rámci stanovených pravidel upravovat samy. Plně harmonizovány by měly být i definice pojmů ve směrnici (kapitola 1 návrhu).

Opatření za nedodání zboží a/nebo za nedodržení podmínek kupní smlouvy a otázka nepřiměřených („neférových“) smluvních podmínek by naopak měla moci být upravována příslušnými členskými státy (pokud to bude „obchodně a právně efektivní“, jak poznamenal zpravodaj, a pokud si dané členské státy budou schopny své „výjimky“ obhájit před reprezentanty dalších zemí v Radě).

Stran „black listu“ neférových obchodních praktik zpravodaj navrhuje zařazení 9 takových obligatorně; další by měly být součástí dobrovolně akceptované „šedé listiny“.

Sporné body

BEUC požaduje rozšíření definice pojmu „zboží“, aby zahrnoval např. i služby typu dodávek elektřiny, plynu ap., a odstranění všech možností odchýlit se od povinnosti informovat spotřebitele před uzavřením kupní smlouvy prostřednictvím „permanentního“ média.

Mezi členské státy, které nepodporují tzv. cílenou plnou harmonizaci, patří Litva a Lucembursko. Rozpory existují i v tom, zda by se míra harmonizace měla řídit typem kontraktu; striktně proti je např. Lotyšsko, Francie, Bulharsko, Malta, Polsko, Portugalsko či Slovensko.

V rámci EP je zpravodaj návrhu kritizován zejm. za to, že neexistuje shoda na struktuře budoucí směrnice a už jsou předmětem debat obsahové otázky.

Další vývoj

Plénium EP by mělo o zprávě Andrease Schwaba v prvním čtení hlasovat 22. 11. 2010, po uplynutí minimální 3měsíční lhůty k předkládání pozměňovacích návrhů, resp. po diskusi a hlasování v IMCO 12. 7. 2010, resp. 26. 10. 2010.

Rada by se měla textem zabývat 10. 12. 2010. Komise dala najevo, že pokud EP a Rada nedospějí ke kompromisu v prvním čtení, je připravena návrh stáhnout a předložit nový.

Výsledná směrnice by měla být provedena do 18 měsíců od svého vstupu v platnost.

Rada: Jednání o farmaceutickém balíku pokračují

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2001/83/ES, pokud jde o zabránění vstupu léčivých přípravků, které jsou padělané, pokud jde o identifikační údaje a údaje o jejich historii či původu, do legálního dodavatelského řetězce ([KOM\(2008\)668](#))

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2001/83/ES o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků, pokud jde o farmakovigilanci ([KOM\(2008\)665](#))

Španělské předsednictví 8. 6. 2010 oznámilo, že je blízko uzavření dohody s EP stran doplnění pravidel farmakovigilance. Další položky farmaceutického balíku zůstávají v agendě budoucího předsednictví – Belgie.

Kontext

Návrh revize směrnice týkající se farmakovigilance je součástí balíku, který byl Komisí představen v prosinci 2008 a klade si za cíl zajistit spotřebitelům bezpečné, inovativní a dostupné léky (více v příspěvku „EP: Pozměňovací návrhy farmaceutického balíku přijaty“, [Monitoring duben 2010](#)).

Revizí dalších dvou částí balíku, informacemi pacientům a prevencí pronikání padělaných léků do legálního prodeje, se bude zabývat belgické předsednictví. K normě týkající se dostupnosti informací pro pacienty EP zatím nevydal stanovisko, Komise jej přeloží 14. 7. 2010.

Obsah a sporné body

Předsednické trio ČR, Švédska a Španělska připravilo farmaceutický balík po technické stránce (specifikovalo definice pojmů, stanovilo nové povinnosti pro výrobce léků apod.). Členské státy ale čelí několika problematickým otázkám.

Podle některých států může např. navrhované zavedení certifikátu „dobrý výrobní postup“ vést k přesunu odpovědnosti. Některé delegace vyjadřují pochyby také o mechanismech, které mají vést k boji proti padělaným lékům. S tím souvisí požadavek některých členských států zavést notifikaci a licenční systém vůči dovozcům, výrobcům a distributorům aktivních látek.

Další vývoj

Předpokládá se, že EP se k balíku vyjádří do 7. 7. 2010.

EP: Nutriční hodnota v podobě „semaforu“ na obalech potravin nebude

Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady o poskytování informací o potravinách spotřebitelům ([KOM\(2008\)40](#))

Plénum EP [přijalo](#) 16. 6. 2010 poměrem 559:54:32 [zprávu Renaty Sommer](#) z výboru ENVI. Poslanci nepodpořili poskytování informací o nutriční hodnotě potravin v podobě tzv. semaforu (odlišením vhodnosti konkrétní potraviny z hlediska obsahu tuků, cukru a soli zelenou, oranžovou a červenou barvou).

Kontext

Návrh předložený Komisí v lednu 2008 má za cíl revizi 2 směrnic týkajících se značení potravin: [č. 90/496](#) a [č. 2000/13](#). Výbor ENVI se návrhem zabýval v březnu 2010 (více v příspěvku „ENVI: Informace o nutriční hodnotě potravin ve formě ‚semaforu‘ nebudou“, [Monitoring března 2010](#)).

Obsah

Poskytování informací o nutriční hodnotě potravin v podobě semaforu plénum EP odmítlo navzdory pozměňovacímu návrhu socialistů, komunistů a zelených.

Podle zpravodajky Renaty Sommer zejm. proto, že semafor jednoduše nemůže reflektovat složitá vědecká data.

EP naopak podpořil, aby na přední straně obalu potravin byla vždy zřetelně vyjádřena energetická hodnota v kilokaloriích na 100 gramů, 100 mililitrů nebo na porci s uvedením informace typu „průměrná denní dávka pro ženu středního věku“, „osobní denní dávka spotřebitele se může lišit“ ap.

Nové nařízení by se nemělo vztahovat na většinu nebalených potravin, s výjimkou požadavku na označení potenciálních alergenů. Pokud jde o rozložení odpovědnosti v rámci distribučního řetězce, EP se staví za to, aby jí disponoval primárně výrobce potravin (což je dlouhodobě v kontrastu k pozici Rady, která by ji raději rozložila mezi jeho jednotlivé části podle platného [nařízení č. 178/2002](#)). Úprava požadavků týkajících se např. masa, popř. zpřesnění těch, jež by již měly být součástí nového nařízení, by měla být ponechána na komitologii.

Veškeré informace na potravinách by měly být „čitelné“, což podle EP neznamená jen stanovení minimální velikosti písma, jak požadovala Komise (EP podporuje 1,2 milimetru, Komise 3 milimetry), ale i určení dalších parametrů (např. kontrast písma s pozadím).

Obecně by měl být na předních stranách obalů potravin (s výjimkou alkoholických nápojů) vyznačen obsah tuků, nasycených tuků, uhlohydrátů, cukru a soli a energetická hodnota. Na zadních stranách by mělo být vyznačeno množství bílkovin a obsah vlákniny. Členské státy by si měly zachovat možnost zavést vlastní „schémata značení“. Původ produktu by měl být (k nelibosti podnikatelské veřejnosti zejm. z UEAPME) nově uváděn v případě veškerého masa (v tomto případě včetně místa narození i porážky daného kusu), mléčných výrobků, ovoce a zeleniny a produktů připravených z jedné ingredience (dosud tomu tak bylo obligatorně jen u hovězího, medu, olivového oleje a čerstvého ovoce a zeleniny).

Sporné body

Výsledek jednání pléna EP odmítla za podpory EHN a dalších zdravotnických subjektů spotřebitelská organizace BEUC, zejm. kvůli zamítnutí poskytovat informace v podobě semaforu (což je údajně v rozporu s bojem EU proti obezitě a jiným chronickým onemocněním; semafor prý až pětkrát zvyšují šanci, že si spotřebitel zvolí „zdravější“ produkt). Pozitivně naopak reagoval potravinářský průmysl reprezentovaný CIAA. Ten údajně ([podle Corporate Europe Observatory](#)) do své „protisemaforové“ kampaně investoval přes 1 mld. €.

Další vývoj

Rada by měla (chtěla) dosáhnout společného postoje (tj. završit své první čtení) údajně o konce roku 2010. 8. 6. 2010 o návrhu pouze vedla diskusi, jež se meritorně nijak výrazně neodlišovala od debat vedených již v prosinci 2009.

Bylo-li by nařízení přijato ve stávající podobě (což není jisté, naopak se spíše očekává druhé čtení jak v EP, tak v Radě), mělo by se začít uplatňovat (podobně jako směrnice) až 3 roky po uveřejnění v Úředním věstníku EU (a po 5 letech v případě producentů s méně než 100 zaměstnanci a ročním obratem a/nebo účetní rozvahou do 5 mil. €).

VNĚJŠÍ VZTAHY

Summit EU–Rusko přinesl partnerství pro modernizaci

Joint Statement on the Partnership for Modernisation EU-Russia Summit 31 May–1 June 2010 ([10546/10](#))

Ve dnech 31. 5.–1. 6. 2010 se v ruském Rostově na Donu uskutečnil další summit EU–Rusko, na kterém tentokrát došlo k důležitému diplomatickému průlomů v podobě zveřejnění Společného prohlášení o partnerství pro modernizaci.

Současně se jednalo o první summit EU–Rusko, na kterém již EU zastupoval vedle předsedy Komise Josého Manuela Durão Barrosa nikoli zástupce předsednické země, ale stálý předseda Evropské rady Herman Van Rompuy. Summitu se zúčastnila také vysoká představitelka EU pro SZBP Catherine Ashton a komisař pro obchod Karl De Gucht.

Vedle prohlášení o partnerství pro modernizaci byla mezi EU a Ruskem podepsána dohoda o ochraně utajovaných informací.

Kontext

Vztahy EU a Ruské federace (RF) byly v posledních letech poznamenány problémy, které doprovázely jednání o nové podobě partnerské dohody, která by nahradila stávající [dohodu o partnerství a spolupráci](#) (Partnership and Cooperation Agreement; PCA).

Tato dohoda vstoupila v platnost v roce 1997 a byla podepsána na 10 let s možností prodlužování. Její platnost tedy vypršela v roce 2007, od té doby je prodlužována, současně jsou ale vedena jednání o podobě dohody nové.

Jednání se začala připravovat již v roce 2006, především v jeho druhé polovině, kdy EU předsedal Finsko, země s bohatými (i ne vždy pozitivními) zkušenostmi, pokud jde o vztah s Ruskem. V první polovině roku 2007 následovalo předsednictví Německa, které mezi prioritami vnější politiky EU východní dimenzi zdůrazňovalo. Vzhledem k tomu, že německo-ruské vztahy představují jednu z nejdůležitějších rovin bilaterálních vztahů, jaké RF s evropskými státy pěstuje, očekávalo se, že příprava nové dohody bude jedním z nejdůležitějších bodů německého předsednictví v roce 2007 ve vnějších vztazích. Tyto vize ovšem narušily bilaterální spory některých nových členských států EU s RF, především Polska a Litvy, které kvůli obchodním sporům (v případě Polska šlo o ruský zákaz dovozu polského masa a masných výrobků, v případě Litvy o ruské přerušování dodávek ropy do litevské rafinerie Mazeikių; důvody ovšem tkvěly i v dlouhodobě problematických vztazích těchto dvou zemí s Ruskem) na čas dokonce zablokovaly přípravu těchto jednání. K jistému ochlazení došlo také v případě bilaterálních vztahů RF s nejdůležitějšími partnery v západní Evropě, Německem a Francií, a to po výměně na nejvyšších postech, která narušila obraz toho, co bývalo označováno jako tvořící se „osa“ Paříž – Berlín – Moskva, založená do určité míry i na personálních vztazích prezidentů Vladimira Putina, Jacquese Chiraca a kancléře Gerharda Schrödera. Nástup Angely Merkel v Německu znamenal určitý odklon od politiky Schröderovy vlády, která se vyznačovala zejména v ekonomické a energetické politice značnou vstřícností vůči Rusku (dohoda o projektu

Nord Stream). Také po nástupu Nicolase Sarkozyho do funkce francouzského prezidenta bylo vůči Rusku patrné ochlazení, zejm. v rétorické rovině. K dalším bodům, které narušily, či dokonce přerušily jednání o nové dohodě, patřil rusko-gruzínský konflikt v srpnu 2008 a také nekompatibilita představ obou stran o žádoucí podobě nové dohody.

Problematickou otázkou představuje především energetika, která je v posledních letech nezanedbatelným (komplikujícím) faktorem vztahů Ruska a EU.

Předmětem neshod mezi RF a EU je dlouhodobě skutečnost, že Rusko neratifikovalo [Smlouvu o Energetické chartě](#) a odmítlo podepsat protokol o tranzitu, na straně EU se proto objevily požadavky, aby podrobnější závazky týkající se energetiky, liberalizace energetického sektoru či zajištění bezpečnosti dodávek byly vtěleny právě do nové dohody mezi EU a Ruskem. Tyto požadavky ovšem ruská strana již několik let považuje za nepřilíš přijatelné zasahování do strategického energetického sektoru, který je prostřednictvím gigantů typu Gazpromu silně provázán s ruským státem, jež by si rád ponechal kontrolu nad tímto odvětvím, jež je považováno po roce 2000 za hlavní zdroj prostředků pro celkovou ekonomickou obnovu země.

Jistá liberalizace a změny v ruském energetickém sektoru, též pod vlivem požadavků WTO, kam RF usilovala vstoupit, proběhly a k vývoji dochází, ruská strana by jej však ráda měla pod kontrolou, stejně jako vstup zahraničních investic do odvětví.

Na straně RF je patrná snaha o to být (spolu)tvůrcem pravidel, nikoli pouze jejich pasivním příjemcem. To dokládá mimo jiné v roce 2009 zveřejněný [ruský návrh](#) na nahrazení Energetické charty globálním systémem energetické bezpečnosti, do kterého by byli zahrnuti i další aktéři jako USA, Čína či Indie a trh též s jinými energetickými zdroji a komoditami (nejen ropa a plyn, ale i uhlí, elektřina, jaderné palivo). Na straně EU nebyl tento návrh přijat příliš pozitivně pro jeho široký záběr a volnou formulaci bez konkrétních závazků, které obsahuje právě Smlouva o Energetické chartě.

Určitá nekompatibilita představ (zda přijmout závaznější ustanovení, či spíše vágní dokument) panovala také, pokud jde o samotnou novou dohodu mezi EU a Ruskem, přičemž jednání mimo již zmíněných bodů narušovaly i takové události, jako byly důsledky rusko-ukrajinského plynového sporu ze začátku roku 2009.

Nutno sice říci, že ani tyto problematické body nenarušily průběh summitové diplomacie mezi EU a RF, která je jedinou zemí, s níž EU každoročně organizuje dva summity, určitý chlad mezi oběma stranami

byl však patrný. Ke zklidňování začalo docházet až v průběhu roku 2009, kdy například na summitu v Chabarovsku konaném za českého předsednictví obě strany potvrdily [zavedení](#) systému včasného varování v oblasti bezpečnosti dodávek energetických zdrojů, který byl potom spuštěn na konci roku 2009.

Obsah

V případě Společného prohlášení o partnerství pro modernizaci se jedná spíše o deklaratorní dokument, který rozhodně nemá plnohodnotně nahrazovat dohodu PCA, ale spíše tvořit rámec pro jednání o dohodě nové a po problematičtější období opět potvrzovat partnerský charakter vztahů obou aktérů. Partnerství se má podle dokumentu týkat především oblastí modernizace ekonomiky a společnosti, zdůrazněno je přitom, že modernizace se týká obou aktérů.

Dokument podtrhuje, že RF a EU jsou dlouhodobými strategickými partnery v multipolárním světě, demokracie a vláda práva jsou vyzdvihovány na národní i nadnárodní úrovni a nová smlouva mezi EU a Ruskem by měla být bází pro dosažení těchto cílů. Partnerství pro modernizaci má sloužit jako pružný rámec pro podporu reforem, posílení růstu a zvýšení konkurenceschopnosti a má být založen na výsledcích dosud dosažených v rámci spolupráce v oblastech čtyř společných „prostorů“ (ekonomika, vnější a vnitřní bezpečnost, vztahy v oblasti kultury, vzdělávání a mezilidských kontaktů). Důraz je kladen na sektorový dialog, který probíhá v rámci Rady stálého partnerství, jež zasedá v různých tematických formacích. Společné zájmy EU a RF přitom dle dokumentu existují především v oblasti zvýšení vzájemných obchodních vztahů a investičních příležitostí, týkají se liberalizace obchodu v globálním měřítku, zdůrazněna je opět také podpora brzkému vstupu RF do WTO.

V rámci Partnerství pro modernizaci mají být podporovány specifické projekty, na obou stranách má být vypracován pracovní plán

Jako hlavní prioritní oblasti dialogu v rámci Partnerství pro modernizaci jsou jmenovány například: zvýšení možností pro investice v klíčových sektorech, prohloubení a posílení bilaterálního obchodu a ekonomických vztahů, podpora sblížení technických regulací a standardů, podpora ochrany práv duševního vlastnictví, spolupráce v oblasti dopravy, udržitelná ekonomika založená na snižování uhlíkových emisí a energetické účinnosti, spolupráce v mezinárodních jednáních na poli boje s klimatickými změnami, posílení spolupráce v oblasti inovací, výzkumu, rozvoje a vesmíru, zajištění efektivního fungování soudního systému a boj proti korupci, posílení dialogu na úrovni občanské společnosti, zapojení podnikatelské sféry apod.

Sporné body

Účelem prohlášení o partnerství pro modernizaci má být především posun vztahů EU a RF na vyšší kvalitativní úroveň po období ochlazení.

Za pozornost stojí, do jaké míry dokument zdůrazňuje vizi multipolarity světa, což je dlouhodobý fenomén prosazovaný na mezinárodní scéně ruskou stranou, případně určitá citlivost, s níž zdůrazňuje, že modernizace se týká obou stran, s ohledem na to, že Rusko v posledních letech poněkud dotčeně vnímá představu sebe samého jako aktéra, který by měl přejímat vzory a normy zvenčí.

Obé lze chápat jako určité formulační ústupky ruské straně, zdůraznění spolupráce v investiční oblasti je zase citlivým tématem z toho důvodu, že ruská strana byla v době před vypuknutím finanční krize ze strany západních zemí kritizována kvůli vytlačování zahraničních investorů, například ze strategické energetické oblasti. Je otázkou, do jaké míry zde může partnerství pro modernizaci pomoci, byť ruská strana si je v posledních letech vědoma příliš jednostranné závislosti ruské ekonomiky na primárním sektoru a spolupráci v oblasti technologií a výměny know-how považuje za užitečnou.

Ze strany některých členských států EU se objevila vůči obsahu prohlášení o partnerství pro modernizaci kritika, jež poukazovala především na absenci důrazu na lidská práva a pouze velmi opatrné zmínky o podpoře demokracie a právního státu.

Další vývoj

Je otázkou, do jaké míry se partnerství pro modernizaci stane důležitým impulzem pro konkrétní projekty. Ruský prezident Dmitrij Medveděv během summitu [zdůrazňoval](#), že by se měly týkat především energetiky, energetické bezpečnosti, ekologie a technologické spolupráce. Velmi důležité téma jednání EU a RF představuje – a v nejbližší budoucnosti i představovat bude – také otázka možného zavedení bezvízového styku.

Jeho dosažení je dlouhodobým cílem ruské strany, prezident Medveděv i na daném summitu zdůraznil, že RF je pro okamžité zavedení bezvízového styku. EU ovšem prozatím není v této věci jednotná a odmítá dát prozatím Rusku konkrétní záruky. Citlivou otázkou totiž představují nejen ohledy na vnitřní bezpečnost, ale i to, zda by Rusko při eventuelním zavedení bezvízového styku mělo dostat přednost před státy východního partnerství, kde je liberalizace vízového režimu také považována za jednu z priorit. Ukrajinské byl již v té souvislosti přislíben akční plán týkající se bezvízového styku, podobně

jako v ruském případě se však nejedná o konkrétní příslib odstranění vízové povinnosti. S Moldávií a Gruzii byl dialog o liberalizaci vízového styku zahájen v červnu 2010.

Stranou zájmu nezůstane ani energetika. V červnu 2010 Rusko pod vlivem cenového sporu s Běloruskem na několik dnů omezilo dodávky plynu plynovodem Jamal, což se projevilo i na dodávkách do Polska a Litvy.

EU, která v současnosti ústy komisaře pro energetiku Günthera Oettingera poměrně pozitivně reflektuje i zahájení stavby plynovodu Nord Stream, jenž obchází území tranzitních zemí, jako je Ukrajina, Bělorusko, ale i Polsko či pobaltské země, vyjádřila 23. 6. 2010 prostřednictvím [tiskového prohlášení](#) silné znepokojení nad snížením dodávek plynu do Litvy. Konkrétní akce ale podniknuty nebyly.

VNITŘNÍ TRH

EP podporuje propojení obchodních rejstříků

Zelená kniha. Propojení obchodních rejstříků ([KOM\(2009\)614](#))

Výbor JURI 1. 6. 2010 přijal [návrh zprávy](#) EP o propojení obchodních rejstříků. Připravil jej Kurt Lechner.

Kontext

Komise v listopadu 2009 uveřejnila na téma propojení obchodních rejstříků [zelenou knihu](#). V současnosti existuje vícero projektů na koordinaci informací v obchodních rejstřících v EU (Evropský obchodní rejstřík, BRITE, IMI), ovšem všechny fungují na fakultativní bázi. Navíc se často liší metodami sběru a prezentace informací, nehledě na skutečnost, že jejich regionální a/nebo národní charakter staví zájemcům o informace ještě jazykovou bariéru.

Obsah

Zpráva požaduje standardizaci dat dostupných v obchodních rejstřících a užší spolupráci mezi národními úřady, jež jsou za jejich správu odpovědné.

Podle Kurta Lechnera by měl vzniknout jeden přístupový kanál („one stop shop“) k datům o všech evropských společnostech uvedených v obchodních rejstřících jednotlivých členských států. Nová architektura by se kromě toho měla stát součástí portálu pro e-justici a popř. také sítě vytvořené na základě [směrnice č. 2004/109](#) (tzv. Transparency Directive).

Další vývoj

Plénum EP by mělo o Lechnerově zprávě hlasovat nejpозději 6. 9. 2010.

V budoucnu lze očekávat, že Komise v dané věci podnikne další relevantní kroky.

Komise zpřísňuje regulaci ratingových agentur

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on amending Regulation (EC) No 1060/2009 on credit rating agencies ([COM\(2010\)289/3](#))

Komise 2. 6. 2010 [navrhla](#) zpřísnění nedávno přijatého [nařízení č. 1060/2009](#), jež se týká regulace působení ratingových agentur v EU.

Kontext

Dohled na ratingovými agenturami, jež jsou označovány za jedny z hlavních viníků finanční krize započaté v roce 2008, ale i za katalyzátor tzv. řecké krize (více v příspěvku „Řecko jako první v historii eurozóny požádalo o půjčku EU a MMF“, [Monitoring duben 2010](#)), je v současnosti realizován na národní úrovni. Počínaje prosincem 2010 bude nezbytné, aby byly registrovány také na úrovni EU. Pokud by tak neučinily (nebo pokud by nedodržovaly pravidla svého působení, např. by neuveřejňovaly svou metodiku, výroční zprávy, neoznačovaly své ratingy příslušnými symboly nebo poskytovaly svým klientům paralelně i jiné než pouze ratingové služby, jak bylo dohodnuto za českého předsednictví v Radě v dubnu 2009), mohly by být pokutovány až do výše 20 % svého ročního příjmu a/nebo z registru EU zcela vyškrtnuty.

Nařízení č. 1060/2009 vstoupí v plném rozsahu v platnost 7. 6. 2011, Komise však z neformálního podnětu Francie a Německa navrhla jeho revizi již nyní v souvislosti se schůzkou G20 v Torontu ve dnech 26.–27. 6. 2010, resp. kvůli posílení svého vyjednávacího potenciálu, pokud jde o možné zavedení nové (faktické) daně pro banky (více v příspěvku „Komise chce zatížit banky novou daní“, [Monitoring květen 2010](#)).

Obsah

Novým prvkem v regulaci ratingových agentur by se měla stát připravovaná instituce ESMA, součást tzv. mikrodohledu (více v příspěvku „Komise hodlá v EU posílit finanční dohled“, [Monitoring duben / září 2009](#)).

ESMA by měla registrovat ratingové agentury na úrovni EU a kontrolovat jejich působení, a to i přímo v jejich kancelářích (tzv. on-site).

Kromě toho by se měla vztahovat přísná pravidla i na zadavatele ratingu, aby nedocházelo ke „střetu zájmů“ (pokud by si např. banky nechávaly provádět rating výhradně jen u jedné agentury).

Banky by nově měly poskytovat podkladová data nejen agentuře, kterou platí, ale všem, které na trhu působí.

Komisař Michel Barnier údajně nevzdává ani myšlenku, aby EU vytvořila vlastní ratingovou agenturu (tzv. velká trojka – Standard & Poor's, Fitch a Moody's – pochází z USA).

Sporné body

Zainteresovaní aktéři považují nové požadavky Komise za absurdní, resp. za v praxi obtížně realizovatelné. Jistou eventualitou by mohl být požadavek, aby rating pocházel vždy alespoň ze dvou agentur, což by však zvýšilo náklady bank.

Další vývoj

Návrh revize nařízení č. 1060/2009 projedná Rada a EP. Komise předpokládá, že norma bude moci vstoupit v platnost 1. 1. 2011.

Krom projednávání daného návrhu poběží do 1. 9. 2010 veřejná konzultace k zelené knize o podnikovém řízení ve finančních institucích a odměňování zaměstnanců ([COM\(2010\)284/3](#); zvažuje se např. omezení počtu 3 členství ve správních radách na osobu, změna způsobu odměňování s cílem zamezit „nadměrnému podstupování rizik“ ap.).

Komise také v následujících 6–9 měsících předloží návrhy dalších legislativních změn majících za cíl reformu finančních trhů, a to ve 3 oblastech

Reforma finančních trhů: další očekávané legislativní změny

Transparentnost

- návrhy na zlepšení fungování trhů s deriváty
- opatření týkající se krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání
- návrhy na zlepšení směrnice MiFID o trzích finančních nástrojů ([č. 2004/39](#))

Odpovědnost

- revize [směrnice č. 94/19](#) o systémech pojištění vkladů
- revize [směrnice č. 97/9](#) o systémech pro odškodnění investorů
- revize [směrnice č. 2003/6](#) o zneužívání trhu
- revize [směrnice č. 2006/49](#) o kapitálové přiměřenosti
- návrhy týkající se strukturovaných retailových investičních produktů
- sdělení o sankcích v odvětví finančních služeb

Protikrizová opatření a krizové řízení

- akční plán pro krizové řízení
- směřování k jednotnému souboru vysoce kvalitních mezinárodních účetních standardů

Zdroj: Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the European Central Bank. Regulating Financial Services for Sustainable Growth ([COM\(2010\)301](#))

Rada dospěla ke shodě, jak v EU snižovat chudobu

Sdělení Komise „Evropa 2020“: Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění ([KOM\(2010\)2020](#))

Rada se 7. 6. 2010 shodla, jak realizovat kontroverzní cíl na snížení počtu Evropanů trpících chudobou o 20 mil. do roku 2020.

Kontext

Daný cíl je součástí ekonomicko-environmentálně-sociální strategie „Evropa 2020“, nástupkyně tzv. Lisabonské strategie z roku 2000, jíž Komise oficiálně představila v březnu 2010 (více v příspěvku „Komise oficiálně představila svůj plán „Evropa 2020“, [Monitoring březen 2010](#)). Společně s cílem týkajícím se výdajů na výzkum a vývoj a předčasného opouštění systému vzdělávání se jednalo o jednu z nejspornějších položek (více v příspěvku „Evropa 2020: přípravy na definitivní schválení pokračují“, [Monitoring duben 2010](#)).

5 cílů strategie „Evropa 2020“

1. zvýšení podílu pracující populace v produktivním věku (20–64 let) z 69% na 75%
 2. zvýšení podílu vládních výdajů na výzkum a vývoj z 1,9% na 3% HDP, zejm. zlepšením podmínek pro soukromé investice
 3. snížení emisí skleníkových plynů o min. 20% v porovnání s rokem 1990, zvýšení podílu energií z obnovitelných zdrojů na 20% a 20% zvýšení energetické účinnosti
 4. snížení počtu Evropanů trpících chudobou (tj. disponujících pouze 60% mediánu mzdy v příslušném členském státě) z 80 mil. na 60 mil.
 5. snížení počtu občanů EU opouštějících předčasně systém vzdělávání z 15% na 10% a zvýšení počtu vysokoškolských absolventů (v rámci věkové skupiny 30–34 let) z 31% na 40%
- Zdroj: Sdělení Komise „Evropa 2020“: Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění

Obsah

Rada odsouhlasila, aby byl stávající celounijní cíl zachován, ovšem aby to byly členské státy, kdo si bude moci do roku 2015, kdy by mělo dojít k revizi cíle, zvolit nejvhodnější indikátor jeho dosažení.

K dispozici by měly být následující indikátory připravené [výborem EU pro sociální ochranu](#): 1. příjem (za chudé by měli být považováni ti, kteří disponují pouze 60% mediánu mzdy v příslušném členském státě); 2. materiální deprivace (za chudé by měli být považováni ti, kteří zažívají alespoň 4 z 9 tzv. depriváčních situací, resp., zjednodušeně řečeno, nemají přístup ke zboží základní životní potřeby); 3. zaměstnanost v domácnosti (za chudé by měli být považováni ti, kteří žijí v plně nebo „téměř plně“ nezaměstnané domácnosti po dobu delší než 1 rok). První z indikátorů si údajně zvolí Francie, druhý Německo a třetí státy Skandinávie.

Sporné body

Mezi otevřené kritiky přísně definovaného cíle patřila spolu s Itálií a Polskem také ČR.

Krom toho Rada nedořešila, ke kterému referenčnímu roku by se mělo snížení chudoby v EU vztahovat. Zatímco např. Německo a Francie preferují rok 2008 (v datech se podle jejich názoru neprojeví důsledky hospodářské recese), ČR, Řecko, Polsko, Litva či Velká Británie plédují za rok 2009. Zainteresovaní aktéři, zejm. neziskový sektor (např. EAPN), vyjádřili obavy, zda dosažený kompromis bude realizovatelný v praxi. Jiní (např. AGE) naopak podporují především vyšší cíl: 25% snížení chudoby, ať už bude za chudé označeno na 80 mil. Evropanů, jak předpokládá Komise, nebo až 120 mil., což je cifra, s níž operuje mj. i AGE v důsledku zavedení 3 výše uvedených indikátorů. EP 16. 6. 2010 [navrhl](#) až 50% snížení chudoby.

Další vývoj

Strategii „Evropa 2020“ jako celek [schválila](#) 8. 6. 2010 Rada ECOFIN a (navzdory postoji EP z 16. 6. 2010 přijatému poměrem 562:57:24, který pro její realizaci zejm. v jižní a střední Evropě požadoval zajištění dodatečných zdrojů Komisí a posílení tzv. komunitární metody, tedy role EU) ve dnech 17.–18. 6. 2010 (s akcentem na posílení role žen a genderových otázek obecně) [také](#) summit Evropské rady.

Tzv. národní reformní programy by měly být předmětem debat na summitu Evropské rady v říjnu 2010. Pokud členské státy nebudou strategii „Evropa 2020“ naplňovat, počítá se s tím, že bude moci být uplatněn sankční mechanismus čl. 121 Smlouvy o fungování EU.

Rada se shodla na pravidlech poskytování přeshraniční zdravotní péče

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči ([KOM\(2008\)414](#))

Rada se 8. 6. 2010 [shodla](#) na pravidlech poskytování přeshraniční zdravotní péče, paradoxně za předsednictví Španělska, které dlouhodobě patřilo mezi odpůrce návrhu.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v červenci 2008 coby součást tzv. sociálního balíku. Cílem je podle ní posílení práv pacientů, nikoliv vytvoření společného trhu se zdravotní péčí v EU.

Důvodem pro předložení návrhu se stalo zejm. vyloučení otázky zdravotní péče ze [směrnice č. 2006/123](#) (tzv. směrnice o službách) a rozsudky ESD (které obecně požadují takové náhrady přeshraniční zdravotní péče, jež odpovídají náhradám, které by pacient získal, nechal-li by se ošetřit ve svém domovském členském státě). Náklady na přeshraniční zdravotní péči se podle Komise pohybují okolo 1% všech výdajů na zdravotnictví v EU (v absolutních číslech to znamená cca 10 mld. € ročně).

Plénium EP své první čtení završilo v dubnu 2009 přijetím zprávy Johna Bowise z výboru ENVI (více v příspěvku „EP podporuje poskytování přeshraniční zdravotní péče“, [Monitoring duben / září 2009](#)). Rada o návrhu jednala již v prosinci 2009, na své pozici se však neshodla (více v příspěvku „Členské státy neshodly s novými pravidly pro poskytování přeshraniční zdravotní péče“, [Monitoring prosinec 2009](#)).

Obsah

Obecným pravidlem by mělo být, že pacient bude moci požadovat takové náhrady za zdravotní péči v zahraničí, jaké by (v relativních hodnotách) získal za adekvátní zákrok, pokud by byl ošetřen v domovském členském státě.

Členské státy by si nicméně měly (prostřednictvím např. obvodních lékařů) zachovat možnost požadovat předchozí autorizaci k poskytnutí určité zdravotní péče svým občanům v zahraničí (hospitalizace obecně, vysoce specializované a nákladné služby ap.). Obdobná opatření by se měla týkat i přístupu cizozemců ke zdravotní péči v tom kterém (jiném než domovském) členském státě. Za účelem informování pacientů o možnostech zdravotní péče v EU by měla ve všech členských státech vzniknout národní kontaktní místa, měla by se posílit spolupráce obecně či uznávání lékařských předpisů. Naopak vně směrnice by měla zůstat otázka prodeje

zdravotnických produktů přes hranice a/nebo přes internet, otázka dlouhodobé zdravotnické péče a otázka alokace/distribuce orgánů pro účely transplantace.

Sporné body

Debata v Radě se vedla především o 4 problémových okruzích: 1. který stát se označí za „domovský“ v případě důchodců žijících v zahraničí a požadujících zdravotní péči ve třetí členské zemi? (v souladu s [nařízením č. 883/2004](#) stát, v němž důchodce reálně žije, pokud nepůjde o stát, z něž pochází, nebo o stát uvedený v Příloze IV nařízení č. 883/2004; v tomto případě si bude péči hradit sám); 2. náhrady a předchozí autorizace (autorizace by měla být standardní možností, jež by měla domovským členským státům zaručovat, že budou proplácet náhrady jen za péči, s jejímž výkonem v zahraničí souhlasí); 3. právní báze návrhu (výsledek: čl. 114 a 168 Smlouvy o fungování EU); 4. elektronizace zdravotnictví (tzv. e-health; v kontextu daného návrhu pouze fakultativní).

Státy, které návrh příliš nevítají (např. Slovensko, Polsko nebo Portugalsko), jednání neblokovaly. Počítají s dalšími negociacemi s EP (ten již ústy nové zpravodajky Françoise Grossetête vyjádřil k pozici Rady pochybnosti, zejm. pokud jde o restriktce, které do návrhu včleňuje) a možnými úpravami v rámci implementace finální směrnice. Reprezentanti pacientů označují za problematický požadavek na placení zákroků předem (před vyplacením náhrad).

Další vývoj

Po právně-lingvistické úpravě textu, jež bude završena nejpozději v září 2010, bude zahájeno druhé čtení v EP, nejspíše v třetím nebo čtvrtém kvartále roku 2010.

Pokud bude směrnice přijata, počítá se s roční implementační lhůtou.

Komise otevřela debatu o působení EU v oblasti veřejných služeb

Komise 10. 6. 2010 [zahájila debatu](#) týkající se problematiky státní pomoci poskytovatelům služeb tzv. obecného hospodářského zájmu.

Kontext

Smlouva o fungování EU (součást Lisabonské smlouvy) v čl. 14 určuje, že EU má (v rámci vymezených pravomocí) právo k normotvorbě v oblasti veřejných služeb (tzv. služeb obecného hospodářského zájmu), aby stanovila „zásady a podmínky“ jejich poskytování. Na půdě EP proto v únoru 2010

vznikla tzv. integroup (více v příspěvku „EP: EU by se měla angažovat v oblasti poskytování veřejných služeb“, [Monitoring března 2010](#)).

V současnosti se za platný výklad povahy služeb obecného hospodářského zájmu, resp. státní pomoci jejím poskytovatelům, považuje rozsudek ESD ve věci Altmark ([C-280/00](#)). O státní pomoc se nejedná, pokud jsou naplněny následující 4 podmínky: 1. jasná definice cíle veřejné služby; 2. parametry pro výpočet kompenzací jsou objektivně stanoveny dopředu; 3. kompenzace nepřekračují nezbytně nutné náklady vzniklé při plnění závazku veřejné služby; 4. poskytovatel je vybrán v tendru nebo jsou kompenzace vypočítány na základě nákladů řádně řízené společnosti, jež je adekvátně vybavena k poskytování veřejné služby. Komise uvedené zásady včlenila do [rozhodnutí č. 2005/842](#). Obecně platí, že pokud má být poskytovatelům veřejných služeb dána kompenzace 30 mil. € při obratu 100 mil. €, není třeba o ní zpravovat Komisi.

Obsah

Veřejná konzultace se zaměřuje zejm. na možné úpravy stávajícího rozhodnutí č. 2005/842, resp. nezávazného [rámce](#), jež jej doplňuje.

Úpravy by mohly být vedeny po linii cílených zásahů do konkrétní legislativy v oblastech, kde členské státy podle Komise zaznamenávají s poskytováním veřejných služeb problémy, např. při zajišťování vysokorychlostního připojení k internetu. Obdobný názor podle odpovědného komisaře Joaquína Almunii zastává i tzv. Montiho zpráva z května 2010 (více v příspěvku „Mario Monti: jednotný trh potřebuje restart“, [Monitoring květen 2010](#)).

Další vývoj

Konzultace bude otevřena do 10. 9. 2010.

Komise zahájila veřejné konzultace k problematice derivátů, krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání

Komise 14. 6. 2010 zahájila veřejné konzultace týkající se [derivátů](#) a [krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání](#) s cílem navrhnout způsoby, jak zajistit jejich přísnější regulaci na úrovni EU.

Kontext

Debata o regulaci komplexních finančních nástrojů, zahájená meritorně v červenci prostřednictvím dokumentu [COM\(2009\)332](#) a následně rozvinutá v září 2009 na půdě G20 a v říjnu 2009 dokumentem [COM\(2009\)563](#), dostala v EU nový impuls v souvislosti s projednáváním tzv. finančního dohledu (více v příspěvku „Komise hodlá v EU posílit finanční

dohled“, [Monitoring duben / září 2009](#)) a s tzv. řeckou krizí (více v příspěvku „Řecko jako první v historii eurozóny požádalo o půjčku EU a MMF“, [Monitoring duben 2010](#)). V květnu 2010 se Německo stalo první zemí v EU, která zakázala nekrytý (naked) krátký prodej podílů 10 nejdůležitějších domácích finančních institucí. Nedlouho poté spolu s Francií požádalo o vytvoření celounijních pravidel. Cílem je snížení volatility finančních trhů, jež může zejm. v době (finančních/hospodářských) krizí vystavovat členské státy EU existenčnímu tlaku nejen z podstaty volatility jako takové, ale i (a zejména) z důvodu časté zadluženosti těchto států (resp. zvyšování nákladů na saturaci jejich dluhů) a/nebo z důvodu jejich roztržitěné reakce.

Obsah

Co se týče derivátů, předpokládá Komise transparentnější přístup spočívající zejm. v tom, že zainteresované strany budou povinny uveřejňovat zprávy o svých obchodech, realizovaných přes příslušnou národní ústřední protistranu (central counterparty; CCP), skrze ESMA, součást tzv. mikrodohledu (více v příspěvku „Komise hodlá v EU posílit finanční dohled“, [Monitoring duben / září 2009](#)).

ESMA by nadto měla mít možnost navrhnout, které další deriváty by měly být ošetřeny stejným způsobem. Nefinanční instituce využívající deriváty by měly být (do určité, zatím neurčené obchodované sumy) z požadavků potenciální nové normy vyčleněny. CCP by měly být obligatorně vázány limitovat rizika obchodů, jež přes ně budou realizovány, např. zátěžovými (stress) testy nebo vlastními finančními zárukami.

Pokud jde o krátký prodej (státních dluhů, akcií, tj. „spekulace“), počítá Komise s možností jej dočasně na národní úrovni (ovšem minimálně s rozsáhlou informační povinností vůči ESMA) zakázat.

Prozatím není jisté, zda by se tento zákaz vztahoval na všechny krátké prodeje v EU nebo jen na akcie a státní obligace subjektů z EU.

Sporné body

Kritika (prozatím nezávazných) návrhů je vedena po dvou liniích: 1. zda zavádět novou regulaci; 2. pokud ano, zda ji realizovat na národní úrovni nebo na úrovni EU (skrze ESMA).

Pro regulaci je podle Komise např. Německo, Francie, ale i Španělsko, Portugalsko, Lucembursko, Řecko, Belgie či Rakousko, zpravidla země, jichž by se mohly výstupy neregulovaného trhu negativně dotknout, striktně proti je zejm. Velká Británie.

Pozice ČR

ČR, resp. ČNB, na veřejnou konzultaci neoficiálně reagovala konstatováním, že nová regulace není potřebná (pakliže mají trhy řádně plnit svou funkci).

Další vývoj

Plénum EP 15. 6. 2010 přijalo [zprávu Wenera Langena](#) z výboru ECON, jež se staví zejm. za legislativu týkající se krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání a (nad rámec toho) také spekulativních prodejů státních dluhopisů, komodit a zemědělských produktů.

Obě veřejné konzultace budou otevřeny do 10. 7. 2010. Příslušné legislativní návrhy by údajně měly být uveřejněny 8. 9. 2010.

ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ VĚCI

Rada podpořila vyšší stupeň ochrany matek-OSVČ

Návrh směrnice Evropského Parlamentu a Rady o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné a o zrušení směrnice 86/613/EHS (KOM(2008)636)

Rada 7. 6. 2010 a poté definitivně 24. 6. 2010 [podpořila](#) návrh směrnice o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné v podobě, v níž ji [přijalo](#) plénum EP v květnu 2010.

Kontext

Návrh je součástí tzv. rodinného balíku (balíku opatření pro zlepšení rovnováhy pracovního a rodinného života), jež Komise uveřejnila v říjnu 2008. Plénum EP návrh podpořilo v květnu 2009. Rada jej předběžně schválila v listopadu 2009, definitivně své první čtení završila v březnu 2010. Druhé čtení v EP bylo ukončeno v květnu 2010 (více v příspěvku „EP: Zásada rovného zacházení se musí vztahovat i na OSVČ“, [Monitoring duben / září 2009](#), v příspěvku „Rada podpořila rovné zacházení s OSVČ“, [Monitoring prosinec 2009](#), v příspěvku „Rada: Matky-OSVČ musí mít stejná práva jako matky-zaměstnankyně“, [Monitoring březen 2010](#), a v příspěvku „EP: Matky-OSVČ získají vyšší stupeň ochrany“, [Monitoring květen 2010](#)).

Obsah a sporné body

Matky-OSVČ, tzv. asistující partnerky a životní partnerky (všech sektorů) se budou účastnit národních systémů sociálního zabezpečení, pakliže se pro to členské státy rozhodnou. (Pokud tak ale učiní, nemělo by se rozlišovat mezi OSVČ a zaměstnanci.)

Na OSVČ by se také měla vždy (nyní i při případných revizích) vztahovat stejná pravidla týkající se minimální délky mateřské dovolené jako na zaměstnance (dnes 14 týdnů, dojde-li k revizi [směrnice č. 92/85](#), pak až 20 týdnů; více v příspěvku „EP podporuje prodloužení plně placené mateřské dovolené na minimálně 20 týdnů“, [Monitoring únor 2010](#)). Podmínkou pro takový postup by však mělo být předložení zprávy Komise, která situaci (nejpozději 6 let od vstupu normy v platnost) posoudí.

Další vývoj

Směrnice by měla být implementována do 2 let od uveřejnění v Úředním věstníku EU.

V případě, že se v členských zemích objeví potíže s implementací opatření týkajících se asistujících partnerek, měla by se implementační lhůta prodloužit o další 2 roky.

Komise zahájila druhé kolo konzultací k revizi směrnice o pracovní době

Směrnice Evropského parlamentu a Rady [2003/88/ES](#) ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby

Komise 7. 6. 2010 ukončila první kolo konzultací k revizi směrnice o pracovní době a současně zahájila jejich druhé kolo.

Kontext

Revizi směrnice, kterou se instituce EU zabývají od roku 2004 a na jejímž původním návrhu ([KOM\(2004\)607](#)) se v roce 2009 v dohodovacím řízení neshodly, Komise oživila na konci roku 2009.

Komise 24. 3. 2010 oficiálně požádala sociální partnery, aby se vyjádřili k možnostem nové revize směrnice (více v příspěvku „Komise zahájila konzultace k nové revizi směrnice o pracovní době“, [Monitoring březen 2010](#)). Od samého počátku se Komise potýká s různorodými postoji jednotlivých partnerů, zejm. ze strany zástupců odborů.

Obsah

Komise 7. 6. 2010 uzavřela první kolo konzultací se sociálními partnery. Zástupci (ETUC) zopakovali své 3 hlavní požadavky, a to zrušení opt-outu (výjimky) ze 48hodinové týdenní pracovní doby, započítávání pracovní pohotovosti do pracovní doby a možnost vybrat si pauzu na odpočinek ihned po odpracování pracovní doby. Vzhledem k rozdílnosti postojů jednotlivých aktérů musí Komise na základě čl. 154 TFEU zahájit druhé kolo jednání. ETUC argumentuje ochranou zdraví a bezpečností pracovníků během pracovní

doby. Zdůrazňuje nutnost přizpůsobit novou podobu směrnice současným podmínkám a hrozbám, zlepšit propojení práce a rodinného života a dát pracovníkům účinný nástroj k vyjednávání se zaměstnavatelem. ETUC požaduje přesnější definici „pracovníka“ a uznání tvrzení, že lepší pracovní podmínky vedou k vyšší produktivitě.

ZEMĚDĚLSTVÍ

Členské státy a EP prezentují pozice k reformě SZP po roce 2013

Návrh zprávy o budoucnosti společné zemědělské politiky po roce 2013 ([2009/2236\(INI\)](#))

Ve dnech 31. 5.–1. 6. 2010 se ve španělské Méridě uskutečnilo [neformální zasedání Rady](#), na kterém byla opět detailně diskutována otázka reformy SZP po roce 2013, včetně prezentace pozic jednotlivých členských států. 15. 6. 2010 pak výbor AGRI na svém zasedání ve Štrasburku přijal (ve znění kompromisních [pozměňovacích návrhů](#)) zprávu George Lyona týkající se rovněž budoucnosti SZP.

Kontext

V dubnu 2010 komisař pro zemědělství a rozvoj venkova Dacian Ciolos zahájil [veřejnou internetovou debatu](#) o budoucnosti společné zemědělské politiky. Skončila 11. 6. 2010. Otázka SZP po roce 2013 je velmi intenzivně diskutována také v rámci AGRI a na půdě Rady mezi členskými státy (více v příspěvku „Zahájena debata o budoucnosti SZP po roce 2013“, [Monitoring duben 2010](#)).

Potenciální změny vyvolávají kontroverze; o zachování stávajícího systému podpor v rámci SZP stojí především jejich největší příjemci ze zemí EU-15, změnám se ale brání i někteří noví členové.

Dokladem může být tzv. [Pařížská výzva](#), která byla výsledkem schůzky ministrů zemědělství některých členských států uspořádané v prosinci 2009 v Paříži z iniciativy francouzského ministra zemědělství (více v příspěvku „Od mléčné krize k Pařížské výzvě“, [Monitoring prosinec 2009](#)). V únoru 2010 potom ve Varšavě podepsalo 9 z 12 členských států východního rozšíření (bez ČR, Slovinska a Malty) [společnou deklaraci](#) volající po zachování silné SZP i po roce 2013 (více v příspěvku „Budoucí SZP musí být ‚silná‘“, [Monitoring únor 2010](#)).

Obsah

Většina členů v čele s vlivnými státy typu Francie, Německa, Itálie, Portugalska, z menších zemí

potom např. Nizozemska, podporuje zachování silné podpory SZP z rozpočtu EU.

Většina vytvořená na jednání ministrů v Méridě podpořila také to, aby byla více zohledněna důležitá role SZP ve strategii [Evropa 2020](#), a to především v oblasti týkající se udržitelného rozvoje. Jinými slovy, snahou je, aby SZP i nadále zůstala jednou z centrálních priorit EU, navzdory kritice, která poukazuje na to, že v zájmu udržení konkurenceschopnosti by EU měla investovat rozpočtové prostředky do jiných oblastí.

Zdůrazňováno však bylo i přehodnocení priorit v oblasti SZP, ve prospěch podpory inovací, výzkumu a podpory konkurenceschopnosti, byť zde nebyli zástupci jednotlivých členských států jednotní.

Sporné body

Výsledky neformálního jednání Rady se úplně neshodují ani s postojem Komise, komisař Dacian Ciolos ve svých [prohlášeních a projevech](#) podporuje spíše diskusi o konkrétních prioritách. Diskuse o rozpočtu by měla následovat až po stanovení priorit, s čímž vyjádřila nesouhlas například německá ministryně zemědělství Ilse Aigner, podle níž nelze jednat o reformě, aniž by se současně jednalo o penězích.

Právě Německo přitom nesympatizuje s příliš ambiciózní reformou SZP, která by měla přinést škrtů v zemědělských příjmech v době, kdy EU stále řeší důsledky finanční a hospodářské krize. Výraznější krácení přímých zemědělských plateb by výrazně zasáhlo především ty země, které jsou v současnosti významnými příjemci těchto plateb, vedle Německa též Francii.

Francouzský ministr zemědělství Bruno Le Maire přitom připouští nutnost reformy v rámci SZP; zajímavé je, že v tomto směru nabízí úzkou spolupráci nejen Německu, ale také Polsku.

Španělsko reprezentující předsednickou zemi také patří k těm členům, kteří zdůrazňují význam zachování přímých plateb. V rámci jednání zástupci předsednické země zdůrazňovali skutečnost, že přímé zemědělské platby fakticky tvoří více než čtvrtinu příjmů evropských producentů, takže je nutné alespoň (sic!) zachovat současnou úroveň podpor.

Otázkou ovšem není pouze celkový objem prostředků, které mají SZP z rozpočtu EU po roce 2013 financovat, ale také konkrétnější změny týkající se například systému přímých plateb a jejich distribuce (tzv. historický princip, který v současnosti slouží ve většině případů jako podklad pro určování výše přímých plateb v systému jednotné platby na farmu (SPS) na základě referenčního období).

ČR stejně jako některé další nové členské státy (s výjimkou Malty či Slovinska) může používat až do roku 2013 zjednodušený systém přímých plateb na plochu (SAPS), změny v systému přímých plateb, k nimž by mělo dojít po roce 2013, se ovšem týkají i jí.

Právě v otázce metodiky stanovení kritérií pro přímé platby se neshodují někteří starší a novější členové, především Francie a Polsko, které odmítá zachovávání historického principu pro stanovování přímých plateb.

Motivací tohoto postoje je i skutečnost, že nové členské státy měly po většinu dosavadního členství v EU díky přístupovým podmínkám nárok – ve srovnání se staršími členy – na nižší přímé platby, které sice mohly do určitého stropu dorovnávat, zde však již bylo nutné použít prostředky z vlastních rozpočtů, které se ne vždy dostávaly, což byl a je i případ ČR. Zachování SPS a její výpočet na základě referenčního období by se tak zemědělců v těchto státech mohlo nepříjemně dotknout. Na zachování daného principu po roce 2013 naopak trvá právě Francie, což je opět pochopitelné vzhledem k tomu, jak významným příjemcem těchto plateb je.

Zástupci menších členských států volali spíše po posílení druhého pilíře, tedy rozvoje venkova, např. Nizozemsko akcentovalo otázku podpory boje s klimatickými změnami.

Zastánců skutečně radikální reformy SZP je málo. Nepříliš překvapivě tento názor reprezentuje především země, která je od počátku svého členství v ES kritikem SZP – Velká Británie.

Britská ministryně zemědělství Caroline Spelman upozorňovala na prostý fakt, že EU nemá v současnosti peníze, čemuž je nezbytné přizpůsobit jejich spotřebu. Británie je současně dlouhodobým kritikem regulativních principů a kritérií pro čerpání podpor, které britským farmám příliš nevyhovují.

Pozice Komise

Komisař Ciolos se dle svých [prohlášení](#) hodlá zasadit o udržení rozpočtu SZP, který v současnosti činí více než 50 mld. € ročně, ale zástupce členských zemí upozorňuje, že bude nutná adaptace.

Důležitou otázkou je metodika kritérií pro přímé platby. Komisař se zde přiklání k úpravám ve směru zjednodušení, větší srozumitelnosti a odstranění přetrvávajících nerovností mezi různými skupinami zemědělců. V otázkách boje proti výkyvům na trhu, kterým má zabraňovat právě záchranná síť intervenčních a dalších regulačních opatření SZP, komisař Ciolos podporuje posílení spolupráce na regionální úrovni.

Pozice EP

[Zpráva George Lyona](#) vyzývá k tomu, aby po roce 2013 byly v rámci SZP zachovány priority, jako jsou bezpečnost potravin, boj proti klimatickým změnám, podpora obnovitelných zdrojů energie, ochrana vodních zdrojů a biologické rozmanitosti. Podle zprávy – vzhledem k tomu, že evropské zemědělství v rámci SZP právě tyto funkce naplňuje – je nutné, aby byl jeho rozpočet zachován minimálně v současné výši.

Přímé podpory musí být i nadále vypláceny z rozpočtu EU, jak je tomu u států EU-15 (u nových členských států de facto tento princip vzhledem k nastavení přístupových podmínek prozatím plně uplatňován nebyl).

Zabránit je třeba „renacionalizaci“ SZP, tedy, jednoduše řečeno, zvýšení odpovědnosti rozpočtů národních států za zemědělský sektor.

Intervenční mechanismy, opatření proti nadprodukcí a další prostředky „záchranné sítě“ proti volatilitě trhu by naopak měly být zachovány, či ještě doplněny novými opatřeními pro zachování cenové stability na zemědělských trzích, jako pojištění proti sklizňovému riziku v případě extrémního počasí. Zachováno by mělo být i stávající rozdělení SZP do dvou pilířů.

Jedná se o další z pozic zapadajících do víceméně většinového postoje členských států vyjadřovaného i na zasedání neformální Rady ve Španělsku. Za zmínku stojí, že AGRI doporučil v rámci projednávání zprávy po roce 2013 férovou distribuci finančních prostředků bez diskriminace nových členů vůči starým.

Pozice ČR

Odcházející ministr zemědělství vlády Jana Fischera Jakub Šebesta představil v květnu 2010 dokument s názvem [Vize českého zemědělství po roce 2010](#). Dokument představuje také vize, které by měla ČR sledovat ve vztahu k budoucnosti SZP po roce 2013. Text hovoří především o tom, že klíčovou prioritou má být dosažení srovnatelných podmínek pro všechny zemědělce v EU (vyrovnání úrovně přímých plateb, ale i implementace legislativy a jejích kontrolních mechanismů).

ČR chce dle dokumentu zachovat stávající dva pilíře SZP, přičemž v rámci 1. pilíře mají být zachována opatření na regulaci trhu; mají však být modernizována, aby pružněji a efektivněji reagovala na vývoj situace na trhu a pomáhala fungovat coby záchranná síť v nepříznivých podmínkách.

Pokud jde o metodiku výpočtu přímých plateb, ČR patří mezi členské státy, které vzhledem ke struktuře zemědělské výroby (převaha velkých podniků, která je i pozůstatkem někdejší kolektivizace) a vzhledem k tomu, že je zde podobně jako ve většině nových členských států používán systém přímých plateb SAPS, upřednostňují to, aby se hlavním kritériem pro alokaci přímých plateb stala výměra obhospodávané zemědělské půdy, přičemž toto kritérium by mělo být doplněno o kritéria další.

Dokument „Vize českého zemědělství po roce 2010“ odráží do značné míry představu o vztahu ČR vůči SZP a její budoucnosti, jakou měl resort zemědělství v rámci Fischerovy vlády, byť se zde odrážejí i některé vize, které ČR prosazovala i jako předsednická země.

Důležité bude bezesporu to, jakou pozici zaujme k otázce SZP po roce 2013 nová vláda a nový ministr zemědělství, byť lze předpokládat kontinuitu na úrovni expertní i na úrovni tlaku profesních skupin.

ČR svoji pozici k rozpočtovým výdajům na oblast SZP demonstrovala ve sledovaném období i tím, že v rámci setkání expertů členských států EU doporučila škrty v návrhu rozpočtu Komise pro rok 2011 právě v oblasti SZP. Podobnou pozici zaujala i Velká Británie, Německo, ale i Dánsko, Nizozemsko, Švédsko či Rakousko.

Další vývoj

Zpráva George Lyona má být předložena k hlasování v plénu EP v červenci 2010.

Prezentaci sdělení, které se má týkat reformy SZP po roce 2013, Komise odložila na listopad 2010.

Některé členské státy (např. Nizozemí) se již nyní přiklání k variantě, aby rozhodnutí o rozpočtových otázkách SZP patřilo nikoli ministrům zemědělství, ale hlavám států a vlád.

Ve věci nové finanční perspektivy by měla Komise předložit konkrétní návrhy v květnu či červnu 2011. EP v tomto směru 16. 6. 2010 přišel s [rozhodnutím](#) o ustavení zvláštního 50členného výboru pro politické výzvy a rozpočtové prostředky pro udržitelnou EU po roce 2013, který se má přípravou finančního rámce pro období od roku 2014 zabývat.

Úkolem výboru má být předložení speciální zprávy předtím, než Komise zveřejní svůj návrh. (Pro meziinstitucionální dohodu, která finanční perspektivu formálně zaštiťuje, je nutný konsensus všech 3 institucí, Komise, EP i Rady, respektive Evropské rady.)

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

ENVI: směrnice o elektrických a elektronických zařízeních musí být přísnější

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o omezení používání nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních ([KOM\(2008\)809](#))

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o odpadních elektrických a elektronických zařízeních ([KOM\(2008\)810](#))

Výbor ENVI 3. 6. 2010 poměrem 55:1:2 [odsouhlasil](#) zpřísnění stávající [směrnice č. 2002/95](#) o omezení používání nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních (tzv. RoHS Directive). Formálně přijal [zprávu Jill Evans](#). 22. 6. 2010 tentýž výbor poměrem 54:1:3 [přijal zprávu Karl-Heinze Florenze](#) k revizi [směrnice č. 2002/96](#) o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (tzv. WEEE Directive).

Kontext

Komise své návrhy předložila v prosinci 2008 s cílem obě směrnice meritorně propojit, zjednodušit a vytvořit koherentní legislativní rámec ke snížení nebezpečných látek (mj. rtuti či kadmia) v elektrických a elektronických zařízeních, resp. ke zvýšení míry jejich znovuvyužití a recyklace v případě, že daná zařízení vyjdou z užívání.

Členské státy se stavějí proti propojení směrnic RoHS a WEEE, resp. jsou spíše pro dvě separátní normy s různým záběrem a různými cíli (více v příspěvku „Rada má pochyby o revizi směrnic o elektrických a elektronických zařízeních“, [Monitoring říjen 2009](#)).

Obsah

ENVI hodlá zpřísnit používání řady látek (např. halogenovaných zpomalovačů hoření, PVC a obecně všech nanomateriálů) v elektrických a elektronických zařízeních.

Explicitní výjimkou, bez níž by mělo být používání konkrétních látek zakázáno (v současnosti se uplatňuje výrazně benevolentnější opačný přístup, tj. co není zakázáno, je povoleno), by měl disponovat jen omezený okruh výrobků, např. zařízení k produkci energie z obnovitelných zdrojů nebo vojenská technika. Průběžné rozšiřování seznamu látek, na něž se vztahují omezení, by měla mít na starost komitologie, s možností předkládat návrhy i ze strany EP nebo Rady.

Odpadní elektrická a elektronická zařízení (WEEE) by měla být novou normou pokryta

všechna krom vozidel, vojenského materiálu, fixních průmyslových instalací a solárních panelů (výjimky by měly být přezkoumány po 5 letech). Členské státy by měly do roku 2016 recyklovat 85 % svých WEEE.

Komise navrhovala 65 %, daný objem byl ale založen nově prodaných, nikoli na všech elektrických a elektronických zařízeních v užívání. ENVI také podpořil stanovení průběžného cíle, jenž by měl být realizován do roku 2012 – 4 kg na osobu (už je součástí stávající legislativy), nebo objem odpadu sesbíraného v roce 2010 (uplatní se to množství, které bude vyšší). Obecně by mělo dojít ke snížení počtu kategorií WEEE z 10 na 6 a k posílení odpovědnosti států za (ne)vývoz WEEE do třetích zemí (vyvážen by měla být jen ta WEEE, která lze používat).

Sporné body

Zainteresovaní aktéři přivítali zejm. výjimku pro zařízení k produkci energie z obnovitelných zdrojů. Na druhou stranu existují obavy, že do budoucna může docházet k nesouladu směrnice RoHS a WEEE se souborem norem REACH. Tyto (ale i další) obavy sdílají i členské státy: Rada se na revizi směrnic RoHS a WEEE na jednání 11. 6. 2010 neshodla, pouze přijala tzv. [zprávu o vývoji](#). Neshody panují např. ve věci zařízení, jež by měly normy pokrývat, odpovědnosti za WEEE či ve věci (ambiciózního) objemu sběru/recyklace WEEE.

Další vývoj

Plénum EP by mělo o zprávách Jill Evans a Karl-Heinze Florenze hlasovat 18. 10. 2010. Potenciální výjimky z prvně jmenované směrnice by měla Komise zvážit v průběhu její implementační lhůty, jež by měla být 18měsíční, a znovu pak v roce 2014.

Rada se opět neshodla na omezení emisí CO₂ z lehkých užitkových vozů

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví výkonnostní emisní normy pro nová lehká užitková vozidla v rámci integrovaného přístupu Společenství ke snižování emisí CO₂ z lehkých užitkových vozidel ([KOM\(2009\)593](#))

Rada 11. 6. 2010 jednala znovu (za španělského předsednictví již podruhé) o návrhu nařízení, jež by mělo limitovat emise CO₂ u lehkých užitkových vozů („dodávek“). Shody však opět nedosáhla.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v říjnu 2009 s cílem meritorně doplnit [nařízení č. 443/2009](#) vztahující

se na nové osobní automobily. Nové nařízení by se mělo od roku 2014 vztahovat na vozidla nad 3,5 t (resp. i na vozidla kategorie N1 vážící bez nákladu do 2610 kg). Limit by měl být stanoven na průměrných 175 g/km. Pro výrobce, kteří stanovený limit překročí, by měly být do roku 2018 stanoveny sankce. Vozidla s velmi nízkými emisemi a/nebo využívající inovativních technologií by měla z nového nařízení až do roku 2018 disponovat výjimkou, podobně výrobci produkující max. 22 tis. „dodávek“ ročně (více v příspěvku „Komise chystá limit na emise CO₂ u vozidel nad 3,5 t“, [Monitoring říjen 2009](#), a v příspěvku „Rada: O limitu na emise CO₂ u lehkých užitkových vozů musíme ještě jednat“, [Monitoring březen 2010](#)).

Obsah a sporné body

Přestože se očekávalo, že návrh bude ve světě nařízení č. 443/2009 vztahujícího se na nové osobní automobily přijat relativně snadno, ukazuje se spíše opak.

Odmítají jej především členské státy závislé na automobilovém průmyslu, resp. firmách, které dodávky vyrábějí (zejm. Francie, Itálie a Německo), a státy, pro jejichž spotřebitele je irrelevantní argument budoucí úspory, pakliže si – z důvodu vyšší ceny – ekologicky šetrnější vůz vůbec nemohou dovolit (pořizovací ceny dodávek by podle odhadů Komise mohly vzrůst až o 3500 €).

Na jednání Rady se ukázalo, že některé státy považují stanovený limit (175 g/km) za v daném termínu (2014) nedosažitelný, a navrhují proto jeho dosažení postupně v průběhu let 2012–2014, jiné jsou zase toho názoru, že schůdný je již rok 2012.

Předmětem sporu byla i otázka, zda by se nová norma neměla vztahovat krom vozů kategorie N1 také na vozy kategorie N2 a M2, otázka prodloužení přechodného období „náběhu“ nové normy, resp. možnost uplatnění odkladu, či otázka sankcí za překročení stanovených limitů.

Další vývoj

Rada by se měla k návrhu vrátit na některém ze svých dalších zasedání, nejspíše 20. 12. 2010.

Výbor ENVI by měl o [zprávě Martina Callanana](#), jenž v zájmu snížení emisí navrhuje např. i sniže-

ní povolené rychlosti dodávek do roku 2015 na 120 km/h (mimočodem pochází z frakce konzervativců v EP a řada kolegů, včetně těch z ČR, s ním nesouhlasí), hlasovat 18. 9. 2010, plénum EP pak 23. 11. 2010.

Výbor TRAN 22. 6. 2010 vyjádřil (nezávazný) názor, aby byl nejen zpřísněn stávající cíl (na 160 g/km, byť v roce 2017), ale aby byl vymáhán i dlouhodobý cíl 135 g/km v roce 2020. Naopak výbor ITRE se 29. 6. 2010 poměrem 41:14:0 (rovněž nezávazně) [postavil](#) za to, aby byl předmětný návrh rozvolněn. Dlouhodobý cíl by měl být jen 150 g/km. Postupná implementace normy by měla být zahájena až o rok později, než navrhovala Komise, s tím, že nižší by měl být jak počet zahrnutých automobilů, tak výše pokut za překročení stanoveného limitu.

Limit na emise CO₂ z vozidel nad 3,5 t podle Komise a ITRE

Rok	Komise	ITRE
2014	75	–
2015	80	65
2016	100	75
2017	–	80
2018	–	100

Poznámka: Příslušná hodnota vyjadřuje, kolik procent nově vyrobených vozů příslušné automobilky uvedených na trh v daném roce bude povinno splnit cíl průměrných emisí CO₂ stanovený na 175 g/km. Zdroj: Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví výkonnostní emisní normy pro nová lehká užitková vozidla v rámci integrovaného přístupu Společenství ke snižování emisí CO₂ z lehkých užitkových vozidel; Opinion of the Committee on Industry, Research and Energy for the Committee on the Environment, Public Health and Food Safety on the proposal for a European Parliament and Council regulation on Setting emission performance standards for new light commercial vehicles as part of the Community's integrated approach to reduce CO₂ emissions from light-duty vehicles

PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP

Plénum EP ve dnech 14.–17. 6. 2010

Projednávaný návrh	Výsledek hlasování					
	Pro		Proti		Zdrželi se	
	Celkem	ODS	Celkem	ODS	Celkem	ODS
Zpráva Evžena Tošenovského týkající se řídicích struktur pro evropské družicové navigační programy (A7-0160/2010)	623	Češková, Fajmon, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák	36	-	6	-
Zpráva Norberta Glanteho týkající se Evropského programu pozorování Země (GMES) (2011–2013) (A7-0161/2010)	624	Češková, Fajmon, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák	33	-	12	-
Zpráva Edwarda Scicluna týkající se přijetí eura v Estonsku ke dni 1. ledna 2011 (A7-0182/2010)	589	Češková, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák	40	-	52	Fajmon
Zpráva Edity Bauer týkající se úpravy pracovní doby osob vykonávajících mobilní činnosti v silniční dopravě (A7-0137/2010)	383	-	263	Češková, Fajmon, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák	23	-
Zpráva Renaty Sommer týkající se poskytování informací o potravinách spotřebitelům (A7-0109/2010)	559	Kožušník, Tošenovský, Vlasák	54	Strejček	32	Fajmon
Zpráva Michaela Cashmana týkající se pokroku směřujícímu k dosažení rozvojových cílů tisíciletí: střednědobé přezkoumání v rámci příprav zasedání OSN na vysoké úrovni, které se bude konat v září 2010 (A7-0165/2010)	353	Vlasák	206	-	75	Češková, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil

Poznámky

1. Přehled obsahuje pouze ta hlasování, při nichž poslanci hlasovali na vyžádání po jménech.
2. Označení projednávaných návrhů vychází z pojmenování příslušných položek samotným EP. Možné inkonzistence v tomto směru je proto třeba přičíst na vrub této skutečnosti.

KALENDÁŘ NA ČERVENEC 2010

Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek
			1	2
				Rada COREPER I
			EP DROI, CONT, DEVE	
5	6	7	8	9
Rada Neformální ministři zdravotnictví	Rada Neformální ministři zdravotnictví	Rada COREPER I Neformální zaměstnanost a sociální politika	Rada COREPER II Neformální zaměstnanost a sociální politika	Rada Neformální zaměstnanost a sociální politika
EP Plénium	EP Plénium AFET	EP Plénium	EP Plénium ECON, SURE	
12	13	14	15	16
Rada AGRICULTURE AND FISHERIES Neformální životní prostředí	Rada ECOFIN Neformální životní prostředí	Rada COREPER II Neformální konkurenceschopnost	Rada ECOFIN Neformální konkurenceschopnost Neformální JHA	Rada Neformální JHA
EP AFCO, AGRI, DEVE, CONT, IMCO, ITRE, LIBE, SEDE, REGI, TRAN	EP AFCO, AFET, AGRI, BUDG, CONT, CRIS, CULT, DEVE, EMPL, ENVI, IMCO, INTA, ITRE, LIBE, REGI, SEDE, TRAN	EP AFET, BUDG, CULT, EMPL, ENVI, FEMM, INTA, PECH	EP PECH, PETI	
19	20	21	22	23
			Rada COREPER II COREPER I	
26	27	28	29	30
Rada GAC FAC		Rada COREPER II		

KALENDÁŘ NA SRPEN 2010

Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek
30	31			
EP AGRI, DEVE, INTA, PECH				

SEZNAM ZKRATEK

AFCO	Constitutional Affairs Committee (Výbor EP pro ústavní záležitosti)
AFET	Foreign Affairs Committee (Výbor EP pro zahraniční věci)
AGRI	Agriculture and Rural Development Committee (Výbor EP pro zemědělství a rozvoj venkova)
AGRICULTURE AND FISHERIES	Agriculture and Fisheries Council (Rada pro zemědělství a rybolov)
BEUC	Bureau Européen des Unions de Consommateurs (Evropský výbor spotřebitelských svazů)
BRITE	Business Register Interoperability Throughout Europe (interoperabilita obchodních rejstříků napříč Evropou)
BUDG	Budget Committee (Výbor EP pro rozpočet)
CCP	central counterparty (ústřední protistrana)
CEBS	Committee of European Banking Supervisors (Evropský výbor orgánů bankovního dohledu)
CEIOPS	Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors (Výbor evropských orgánů dozoru nad pojišťovnictvím a zaměstnaneckým penzijním pojištěním)
CESR	Committee of European Securities Regulators (Evropský výbor regulátorů trhů s cennými papíry)
CIAA	Confederation of the Food and Drink Industries of the European Union (Konfederace potravinářského a nápojového průmyslu v Evropské unii)
CO2	oxid uhličitý
CONT	Budgetary Control Committee (Výbor EP pro rozpočtovou kontrolu)
CRIS	Financial, Economic and Social Crisis Committee (Výbor EP pro finanční, hospodářská a sociální krize)
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
DEVE	Development Committee (Výbor EP pro rozvoj)
DPH	daň z přidané hodnoty
DROI	Human Rights Committee (Podvýbor EP pro lidská práva)
EAPN	European Anti-Poverty Network (Evropská síť proti chudobě)
ECB	European Central Bank (Evropská centrální banka)
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council (Rada pro hospodářské a finanční záležitosti)
ECON	Economic and Monetary Affairs Committee (Výbor EP pro hospodářství a měnu)
ECR	European Conservatives and Reformist's Group (Skupina Evropských konzervativců a reformistů)
EEAS	European External Action Service (Evropská služba pro vnější činnost)
EHN	European Heart Network (Evropská síť pro srdce)
EHS	Evropské hospodářské společenství
ENVI	Environment, Public Health and Food Safety Committee (Výbor EP pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin)
EP	Evropský parlament
ES	Evropské společenství
ESD	Evropský soudní dvůr
ESFS	European System of Financial Supervisors (Evropský systém orgánů finančního dozoru)
ESMA	European Securities and Markets Authority (Evropský orgán pro cenné papíry a trhy)
ESRC	European Systemic Risk Council (Evropská rada pro systémová rizika)
ETCS	European Train Control System (evropský vlakový zabezpečovací systém)
ETF	European Transport Workers' Federation (Evropská federace pracovníků v dopravě)
ETUC	European Trade Union Confederation (Evropská konfederace oborových svazů)

EU	Evropská unie
Eurocommerce	Association of Commerce of the European Union (Sdružení obchodu EU)
EYC	Education, Youth and Culture Council (Rada pro školství, mládež a kulturu)
FAC	Foreign Affairs Council (Rada pro zahraniční věci)
FEMM	Women's Rights and Gender Equality Committee (Výbor EP pro práva žen a rovnost pohlaví)
G20	skupina ministrů financí a guvernérů centrálních bank Argentiny, Austrálie, Brazílie, Kanady, Číny, Francie, Německa, Indie, Indonésie, Itálie, Japonska, Mexika, Ruska, Saudské Arábie, Jižní Afriky, Jižní Koreje, Turecka, Velké Británie, Spojených států amerických a EU)
GAC	General Affairs Council (Rada pro všeobecné záležitosti)
GUE/NGL	Group of The European United Left/Nordic Green Left (Skupina Konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice)
HDP	hrubý domácí produkt
HMU	hospodářská a měnová unie
IMCO	Internal Market and Consumer Protection Committee (Výbor EP pro vnitřní trh a ochrana spotřebitelů)
IMI	Internal market information system (Systém pro výměnu informací o vnitřním trhu)
INTA	International Trade Committee (Výbor EP pro mezinárodní obchod)
IRU	International Road Transport Union (Mezinárodní unie silniční dopravy)
ITRE	Industry, Research and Energy Committee (Výbor EP pro průmysl, výzkum a energetiku)
JURI	Legal Affairs Committee (Výbor EP pro právní záležitosti)
LIBE	Civil Liberties, Justice and Home Affairs Committee (Výbor EP pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci)
MiFID	Markets in Financial Instruments Directive (směrnice o trzích finančních nástrojů)
MMF	Mezinárodní měnový fond
N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie (Nová vlámská aliance)
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
PCA	Partnership and Cooperation Agreement (Dohoda o partnerství a spolupráci)
PECH	Fisheries Committee (Výbor EP pro rybolov)
PETI	Petition Committee (Výbor EP pro petice)
PVC	polyvinylchlorid
REACH	Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals (registrace, evaluace, autorizace a omezování chemických látek)
REGI	Regional Development Committee (Výbor EP pro regionální rozvoj)
RF	Ruská federace
RoHS	Restriction of Hazardous Substances (omezení nebezpečných látek)
SAPS	Single Area Payment Scheme (systém jednotné platby na plochu)
SDKÚ-DS	Slovenská demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana
SEDE	Security and Defence Subcommittee (Podvýbor EP pro bezpečnost a obranu)
SPS	Single Payment Scheme (systém jednotné platby)
SURE	Policy Challenges Committee (Výbor EP pro politické výzvy)
SZBP	společná zahraniční a bezpečnostní politika
SZP	společná zemědělská politika
TFEU	Treaty on the Functioning of the European Union (Smlouva o fungování EU)
TRAN	Transport and Tourism Committee (Výbor EP pro dopravu a cestovní ruch)
UEAPME	European Association of Craft, Small and Medium-Sized Enterprises (Evropská asociace živnostníků a malých a středních podniků)
USA	United States of America (Spojené státy americké)
WEEE	Waste Electrical and Electronic Equipment (odpadní elektrická a elektronická zařízení)
WTO	World Trade Organisation (Světová obchodní organizace)

SLOVNÍČEK

acquis Společenství

Společná práva a závazky všech členských států v rámci EU. Acquis sestává mj. z obsahu, principů a politických cílů smluv, legislativy přijaté při jejich aplikaci, z deklarací a rezolucí EU nebo mezinárodních smluv, jež EU uzavřela (popř. smluv uzavřených mezi členskými státy EU v oblasti jejich aktivit).

Amsterodamská smlouva

Revize primárního práva, která mění do té doby platná znění Smlouvy o ES a Smlouvy o EU. Byla podepsána 2. 10. 1997 a v platnost vstoupila 1. 5. 1999 (viz také „primární právo“).

balík

Soubor legislativních návrhů uveřejněných v jeden okamžik. Není nezbytně nutné, aby spolu jednotlivé návrhy meritorně souvisely.

Coreper

Výbor stálých zástupců členských států EU v Bruselu (akronym francouzského Comité des Représentants Permanents). Jeho úkolem je asistence členským státům – projednávání a příprava návrhů, o nichž poté rozhoduje Rada, a udržování kontaktu s ostatními institucemi EU, zejm. s Komisí. Existuje ve dvou podobách. Coreper II je složen z vyslanců stálých misí, věnuje se především politicky a ekonomicky nejdůležitějším otázkám (společná zahraniční a bezpečnostní politika, institucionální otázky, rozpočet, příprava materiálů pro zasedání Evropské rady). Coreper I je složen z nižších diplomatických úředníků a zabývá se ostatními body agendy (viz také „Komise“ a „Rada“).

deriváty

Komplexní finanční instrumenty, jejichž hodnota je odvozena od hodnoty tzv. bazického instrumentu (cenný papír, komodita ap.). Mají termínovaný charakter (dochází ke zpoždění mezi sjednáním obchodu a jeho plněním) a jsou využívány např. k zajištění před budoucím růstem či poklesem ceny bazického instrumentu (viz také „swapy úvěrového selhání“).

dohodovací výbor

Výbor zástupců Evropského parlamentu a Rady připravující (za mediace Komise) podklady pro třetí (poslední) čtení spolurozhodovací procedury, jež pak musejí obě instituce (dospěje-li dohodovací výbor k dohodě) přijmout, má-li navrhovaná legislativa vstoupit v platnost. Dohodovací výbor má omezený mandát 6 týdnů, prodloužit jej lze maximálně o 14 dní (viz také „Evropský parlament“, „Komise“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

Energetická charta

Dokument nazvaný „Evropská energetická charta“ byl podepsán a vyhlášen 17. 12. 1991 v Haagu na konferenci 50 evropských zemí a nově samostatných států na území bývalého Sovětského svazu. Určuje rámcová východiska pro evropskou spolupráci v oblasti energetiky (zajištění zásobování energiemi, vybudování celoevropského energetického trhu šetrného k životnímu prostředí). Rusko nepodepsalo tranzitní protokol k tomuto dokumentu a neratifikovalo Smlouvu k Energetické chartě. Naopak v roce 2009 dekretem premiéra její provizorní uplatňování vypovědělo a navrhlo její nahrazení novým dokumentem věnovaným globální energetické bezpečnosti.

evropská politika sousedství

Těž evropská sousedská politika. Program prohlubování vztahů mezi EU a třetími státy ležícími v jejím sousedství oficiálně představený v květnu 2004. Zahrnuje státy, jež byly v rámci tzv. Barcelonského procesu součástí partnerství mezi EU a státy Středomoří, tj. státy severní Afriky (Alžírsko, Egypt, Maroko, Tunisko a nově také Libye) a Blízkého východu (Izrael, Jordánsko, Libanon, Palestina a Sýrie), a státy postsovětského prostoru (Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Moldavsko a Ukrajina).

Evropský parlament

Dříve též Společné (parlamentní) shromáždění. Od roku 1979 jediný přímo legitimovaný (volený) orgán EU, jenž by měl reprezentovat „evropské občany“. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně se člení na výbory, politicky na frakce. Minimálně jednou měsíčně (s výjimkou srpna) zasedá v plénu (viz také „Komise“ a „Rada“).

EU-15

Těž „starší členské státy“. Označení pro původní státy EU před jejím východním rozšířením v roce 2004.

farmakovigilance

Dozor nad léčivými přípravky po jejich registraci směřující k zajištění maximální bezpečnosti a co nejvýhodnějšího poměru prospěšnosti léčivého přípravku k jeho rizikům. Součástí této činnosti je detekce, hodnocení, pochopení a prevence nežádoucích účinků léků nebo problémů, jako je např. špatné užívání nebo zneužívání léků, lékové interakce, vliv na plod, na kojené děti atd.

flexicurity

Složenina dvou slov: flexibility (pružnost) a security (ochrana). Má se jednat o soubor opatření v oblasti sociální politiky a pracovního práva podporujících schopnost přizpůsobivosti účastníků trhu práce při zachování dostatečných jistot v oblasti příjmu a pracovních podmínek. Bývá prezentována jako možnost, jak posílit konkurenceschopnost ekonomiky EU a současně zachovat evropský model zaopatřovacího státu.

frakce

Seskupení politických stran na základě ideové spřízněnosti či dlouhodobé nadnárodní spolupráce. Působí v Evropském parlamentu (viz také „Evropský parlament“).

implementace

Proces přijímání norem, jež na úrovni členských států provádějí směrnice přijaté na úrovni EU (viz také „směrnice“).

intergroup

Těž meziskupina. Neoficiální seskupení poslanců Evropského parlamentu složené z členů různých výborů s cílem umožnit neformální výměnu názorů na konkrétní otázky napříč politickými frakcemi a podporovat kontakty mezi poslanci a občanskou společností. Intergroup nesmí vyvíjet činnost, která by mohla vést k záměně s oficiálními činnostmi Evropského parlamentu (viz také „Evropský parlament“).

kodaňská kritéria

Tři základní požadavky na státy usilující o členství v EU definované Evropskou radou v červnu 1993 na summitu v Kodani. Státy musí disponovat stabilními institucemi garantujícími demokracii, právní stát, ochranu lidských práv a respektování menšin (politické kritérium) a fungující tržní ekonomikou (hospodářské kritérium). Při zavádění *acquis* musejí také prokázat věrnost politickým, hospodářským a měnovým cílům EU (viz také „*acquis* Společenství“ a „Rada“).

Komise

Evropská komise, dříve též Vysoký úřad. Reprezentant nadnárodního principu vládnutí v EU, v naprosté většině případů iniciátor legislativy EU. Funkcionálně se člení na generální ředitelství (tzv. DGs), zasedá alespoň jedenkrát týdně (viz také „Evropský parlament“ a „Rada“).

komitologie

Souborné označení pro výbory, jimiž si Rada udržuje kontrolu nad Komisí, ve věci pravomocí, které na ni delegovala (viz také „Komise“ a „Rada“).

komunitarizace

Proces odstraňování prvků mezivládní spolupráce ve prospěch prvků nadnárodních. V legislativním procesu se týká např. rozšiřování legislativního monopolu Komise, spolutřídění či odstraňování jednomyslného hlasování v Radě (viz také „Komise“, „Rada“ a „spolutřídění“).

konzultace

Těž konzultační procedura. Druhá nejčastější legislativní procedura v EU, při níž je Rada nad Evropským parlamentem zvýhodněna (jeho názor nemusí brát v úvahu) (viz také „Evropský parlament“, „Rada“ a „spolutřídění“).

krátký prodej

Spekulace na pokles ceny cenného papíru či komodity. Investor si předmět spekulace za úplatu zapůjčí a obratem prodá třetí straně. V době, kdy má předmět spekulace vrátit, jej na trhu znovu nakoupí a vrátí. Rozdíl cen v době prodeje třetí straně a v době zpětného nákupu je základem investorova zisku (nebo ztráty). Spekulace na růst ceny se nazývá dlouhý prodej.

maastrichtská (konvergenční) kritéria

Požadavky na hospodářskou konvergenci států usilujících o přijetí společné měny. Byly formulovány v rámci (maastrichtské) Smlouvy o EU. Cílem je ošetření hospodářských ukazatelů ve 4 hlavních oblastech: cenová stabilita; stav veřejných financí včetně udržování přiměřené míry rozpočtového deficitu veřejného sektoru; vývoj úrokové míry; udržování měny v povoleném fluktuálním pásmu mechanismu směnných kurzů Evropského měnového systému bez devalvace vůči jiným měnám po dobu minimálně 2 let (viz také „Pakt stability a růstu“).

medián

Hodnota dělicí řady podle velikosti seřazených výsledků na dvě stejně početné poloviny: nejméně 50 % hodnot je menších nebo rovných a nejméně 50 % hodnot je větších nebo rovných mediánu. Medián coby statistický ukazatel není – v porovnání s aritmetickým průměrem – ovlivněn extrémními hodnotami.

nařízení

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje (resp. zpravidla z definice ani nepovoluje) žádnou další intervenci (viz také „směrnice“).

Nord Stream

Projekt plynovodu, který má přivádět zemní plyn z ruského území na území EU, konkrétně do Německa. Plynovod má vést po dně Baltského moře. Dohodu o jeho vybudování podepsaly 8. 9. 2005 společnosti Gazprom, BASF a E.ON. Výstavba měla začít v roce 2009, její započítání ale zkomplikovaly stížnosti motivované ekologickými i strategickými důvody (obavy dosavadních tranzitních zemí, Polska a Ukrajiny, že plynovod obcházející jejich území sníží jejich strategickou váhu v oblasti energetické bezpečnosti EU).

Pakt stability a růstu

Dokument mající zajistit, že členské státy budou dodržovat rozpočtovou disciplínu i po zavedení jednotné měny euro. Sestává z rezoluce Evropské rady přijaté v červnu 1997 a dvou nařízeních z července 1997. V červnu 2005 byla pravidla Paktu rozvolněna.

primární právo

Suma zřizovacích smluv tří společenství a smluv, které je mění a doplňují (včetně doprovodných protokolů a prohlášení). Součástí primárního práva jsou i přístupové smlouvy všech členských států. Určujícím znakem primárního práva je způsob jeho kreace: na základě svolání mezivládní konference, s platnou zásadou jednomyslnosti členských států a následnou ratifikací ve všech členských státech. „Protipólem“ primárního práva je právo sekundární, které vzniká na základě normotvorby příslušných orgánů Společenství (EU) a musí být s primárním právem v souladu.

Rada

Rada EU nebo také Rada ministrů. Reprezentant mezivládního („národního“) principu vládnutí v EU. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně je tvořena Evropskou radou (summitem), devíti resortními radami a Coreperem). Zasedá podle potřeby, summity se konají minimálně čtyřikrát ročně (viz také „Coreper“, „Evropský parlament“ a „Komise“).

ratingová agentura

Organizace zaměřující se na vyhodnocování platební schopnosti tržních subjektů nebo států, u nichž označuje ocenění kredibility („úvěruschopnosti“) na zahraničních trzích. Mezi nejznámější ratingové agentury patří Standard & Poor's, Moody's a Fitch-IBCA. Hodnocení se promítá v tzv. ratingu, jenž je na škále nejlepší-nejhorší označován začátečními písmeny abecedy: AAA/D (Standard & Poor's) nebo Aaa/C (Moody's).

směrnice

Výsledek legislativního procesu v EU. Specifická právní norma, jež je v zásadě závazná pouze z hlediska výsledku. Zpravidla vyžaduje prováděcí normu (zákon, vyhlášku), jíž jsou povinny přijmout všechny členské státy (viz také „nařízení“).

spolurozhodování

Těž spolurozhodovací procedura. Nejčastější legislativní procedura v EU, na níž se rovným dílem podílí Evropský parlament i Rada (viz také „Evropský parlament“, „konzultace“, „Rada“).

swapy úvěrového selhání

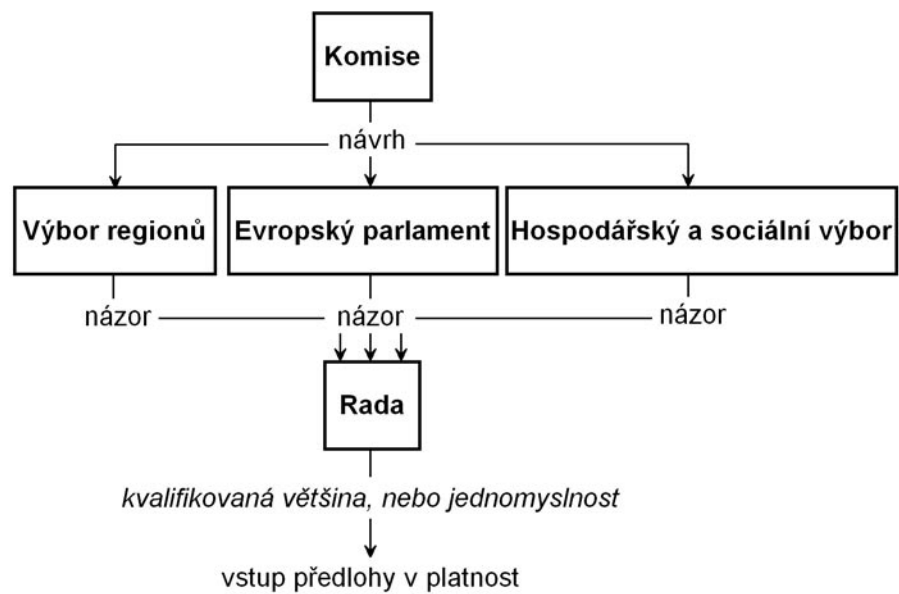
Derivát, který slouží k přenosu úvěrového rizika mezi dvěma protistranami. Kupující se chce zajistit proti riziku úvěrového selhání tzv. bazického instrumentu (dluhopis ap.). Ztrátu v případě selhání hradí prodávající, který si za tuto ochranu nechává platit. Na rozdíl od pojištění nejsou swapy úvěrového selhání zpravidla regulovány (viz také „deriváty“).

zelená kniha

Nelegislativní dokument Komise, jež má podpořit či nastartovat debatu o určitém tématu. Po jejím uveřejnění zpravidla následuje publikace „bílé knihy“ či sdělení Komise. Ty již předkládají konkrétnější řešení a mohou vyústit v příslušný legislativní návrh (viz také „Komise“).

SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR

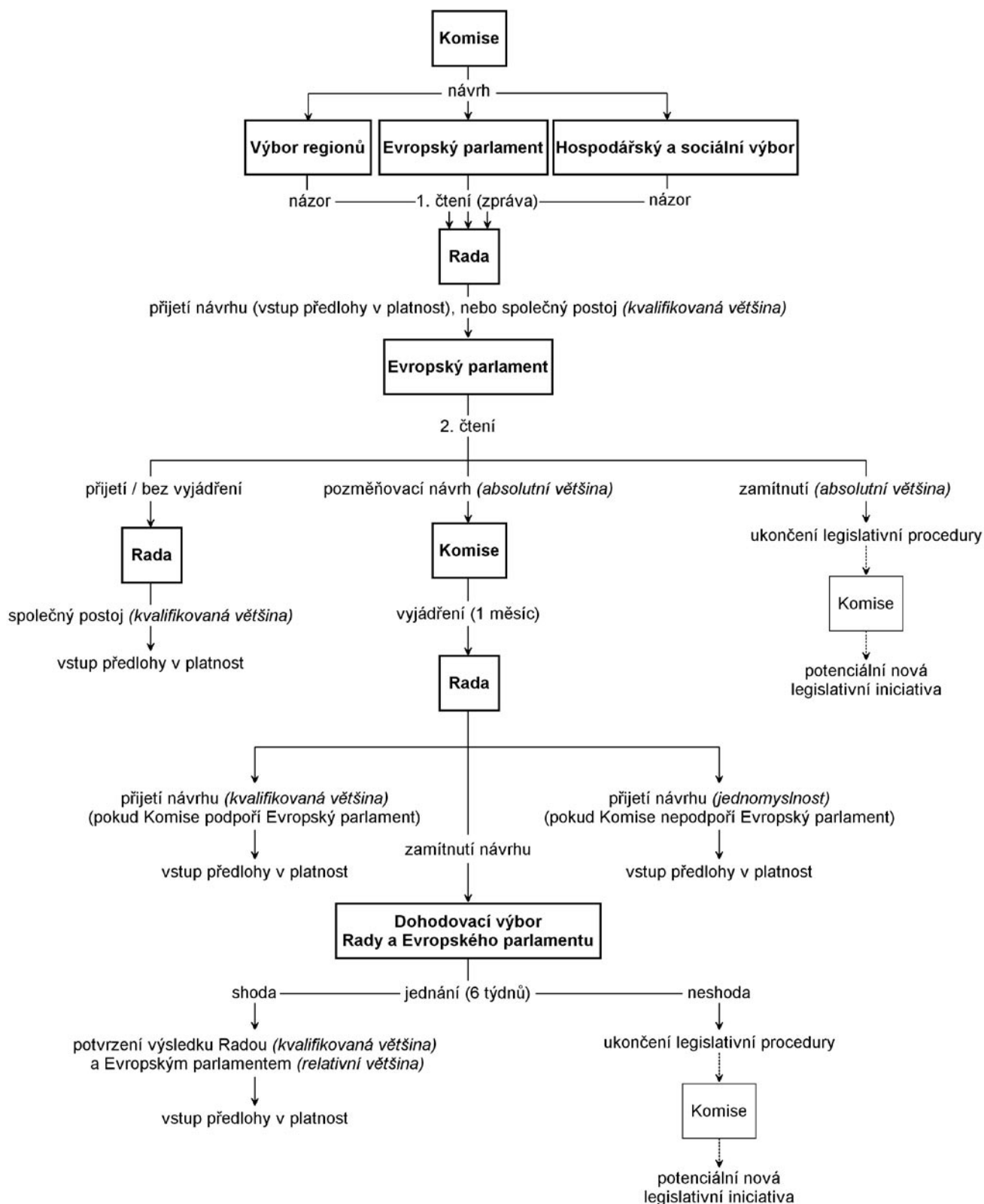
Schéma konzultační procedury

Poznámky

1. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
2. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky není stanovena.
3. Uvedené schéma je jen orientační.

Schéma spolurozhodovací procedury

Poznámky

1. V případě nesplnění požadovaných podmínek legislativního procesu (a v případě neexistence alternativního postupu) projednávání návrhu končí.
2. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
3. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky činí tři měsíce (není-li uvedeno jinak). Po dohodě Rady a Evropského parlamentu ji lze prodloužit o třetinu.
4. Procedura se vyznačuje intenzivní komunikací mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry. Uvedené schéma je jen orientační.